

GŁOS

KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

Nr 31/2015 (2601) Rok LVII 13.9.2015

Rektorzy Polskiej Misji Katolickiej we Francji

„Proszę o modlitwę...”

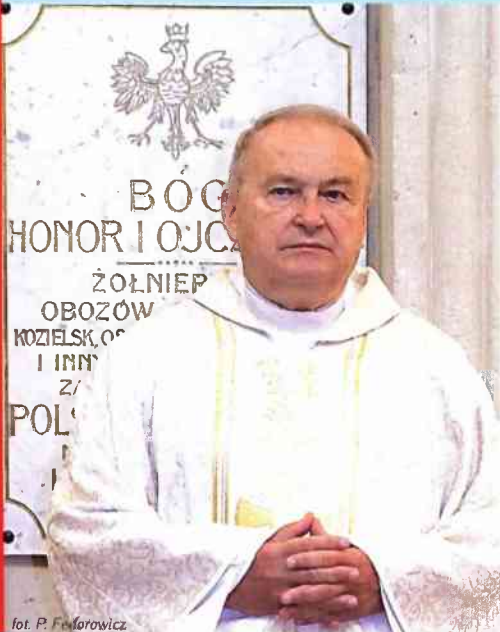
„W służbie Bogu i rodakom...”

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

1,55 €

Fot. Piotr Fedorowicz

fot. P. Fedorowicz

Księża Rektorzy Polskiej Misji Katolickiej we Francji mówią dla „Głosu Katolickiego”:

fot. P. Fedorowicz

Ks. rektor Stanisław Jeż – W służbie Panu Bogu i rodakom...

– Zamyka się pewien etap kapłańskiego życiorysu Księdza Infułata; etap długi i znaczący. 30 lat postugi, jako rektora Polskiej Misji Katolickiej we Francji, czyli kierowania sporą „diecezją”. Przyniósł to ogrom zmian w działalności i stanie posiadania tego „polskiego Kościoła” we Francji. Jak Ksiądz trafił do Misji?

To prawda, że większość kapłańskiego życia i to w sile wieku poświęciłem właśnie służbie Panu Bogu i naszym rodakom nad Sekwaną. Otrzymałem nominację na stanowisko rektora było dla mnie dużym zaskoczeniem. Byłem raczej nieznaną w środowisku polskim. Pracowałem wtedy dla międzynarodowej organizacji „Pomoc Kościołowi w potrzebie”. Tak że nawet prosiłem, aby może poszukano innego kandydata. Dla mnie bowiem oznaczało to zmianę charakteru postugi duszpasterskiej po raz czwarty w życiu – najpierw Polska, później misje w Kongu i wreszcie l’Eglise en Détresse. W dodatku przez ostatnie 15 lat niemal nie przebywałem wówczas w środowisku polskim. Nominację potraktowałem jednak, jako dopust Boży, z tego względu, że mój poprzednik ks. prał. Zbigniew Bernacki zmarł nagle, w sierpniu 1985 r., w drodze z Lourdes, ze 110 Polskiej Pielgrzymki do tego Sanktuarium. Wiedziałem, że zostają pewne niezłatwione sprawy, w tym m.in. przyczyna zgryzoty mojego poprzednika – sprawa budynku Domu Pielgrzyma w Lourdes.

– Dotykamy tu pierwszych działań Księdza w roli rektora. Dom w Lourdes był przecież pierwszy...

Wyzwałoby wiele. Zaczęła się codzienna postuga. Z pewnością ułatwiało mi wiele spraw wcześniejsze wejście w lokalne struktury kościelne, to, że byłem znany m.in. francuskim biskupom z racji sprawowania funkcji dyrektora paryskiego oddziału „Kościoła w potrzebie”. Uważałem zresztą zawsze, że najlepszą formą emigracyjnej integracji będzie zaangażowanie naszych księży w obydwu wspólnotach – polskiej i francuskiej. W tym kierunku szliśmy i dziś blisko osiemdziesięciu księży PMK pracuje dla obydwu wspólnot.

– Przez 30 lat dokonał Ksiądz Rektor wielu dzieł. Które łączą się ze szczególną satysfakcją?

Najbardziej zadowolony jestem z tego, że powstało około czterdziestu nowych wspólnot polskich we Francji. Tylko w samym Paryżu mamy pięć nowych ośrodków. Później, licząc od południa jest: Nicea, Marsylia, Tulon, Aix-en-Provence, Bordeaux, itd. Niektóre z ośrodków udało się wyprowadzić z prowizorycznych często warunków działania. Są takie miejsca, gdzie polska wspólnota miała tylko niedzielną Mszę św., a teraz tworzy solidną parafię francusko-polską i z tego jestem bardzo dumny.

ciąg dalszy na str. 8

Ks. rektor Bogdan Brzyś – Proszę o modlitwę...

– Powołanie kapłańskie jest szczególnym darem Bożej miłości, jak ujawniło się ono w Księdza życiu? Jak to się stało, że je Ksiądz rozpoznał?

Chyba każdy ksiądz stawia sobie w życiu pytanie o powołanie. Wątpię, by ustyszał realnie, na własne uszy, słowa – „pójdź za mną!”. To jest raczej rodzaj przyciągania, jakie zaczyna się w pewnym momencie odczuwać. W Ewangelii Pan Jezus mówi – „Nikt nie może przyjść do mnie, jeśli go nie pociągnie Ojciec” (J 6, 44). Myślę, że w pewnym momencie jest tak, że człowiek musi coś z tym przyciąganiem zrobić i podjąć decyzję. Każdy taką decyzję musi podjąć. Tak jest z małżeństwem, czy z innymi najważniejszymi momentami w życiu. Wyjątkowość powołania kapłańskiego, w moim przekonaniu, polega na rozpoznaniu, do czego Pan Bóg nas powołuje. To nie jest tak, że jednych wybiera, a innych pomija. Powołanie do kapłaństwa, czy życia konsekrowanego, rzeczywistość jednak otwiera wspólną możliwość całkowitego zaangażowania się w budowę Królestwa Bożego na ziemi, na sto procent. I to jest sedno tej kapłańskiej przygody. Ważniejsze od samego faktu powołania jest to, do czego Pan Bóg nas powołuje.

– Czy Ksiądz odczytał swoje powołanie już w liceum i zdecydował się wstąpić do seminarium po maturze?

– Dużo wcześniej. Jeszcze przed szkołą średnią. A do seminarium wstąpiłem po maturze.

– Proszę opowiedzieć naszym Czytelnikom, jakie były dalsze losy drogi kapłańskiej, która doprowadziła Księdza do Paryża, na rue Saint Honoré i do funkcji rektora Polskiej Misji Katolickiej we Francji?

Uważam, że w naszym życiu nic nie dzieje się przypadkowo. Nie jest to zbiór przypadkowych wydarzeń. Pan Bóg prowadzi nas według jakiejś logiki, ma plan, wie, co robi. I w tym też duchu patrzę na moją drogę kapłańską. Mam taką ufność, że skoro Pan Bóg pozwolił mi na uzyskanie doświadczenia Kościoła zarówno francuskiego jak i polskiego, będę mógł je spożytkować od 1 września w mojej pracy dla Polskiej Misji Katolickiej.

– Przejmuje Ksiądz opiekę nad Misją po trzydziestu latach postugi rektorskiej Ks. infułata Stanisława Jeża. To, zważywszy na dokonania swojego poprzednika, zadanie trudne...?

Podczas tych 30 lat, kiedy Misją kierował Ks. infułata Jeż powstało wiele nowych ośrodków duszpasterskich, przybyło wielu księży, podjęto tu pracę kilka wspólnot życia konsekrowanego.

ciąg dalszy na str. 9

Telegram o... ciągłości czasu

Czas to zjawisko zadziwiające. Z jednej strony jest najbardziej nieprzewidywalną kategorią rzeczywistości, i naszego bytu, bo nieustannie i nieuchronnie umyka – z sekundy na sekundę, z godziny na godzinę; by z... czasem – zastygnać w dziesięciolecia przeszłości, w dziedzictwo. No właśnie, bo z drugiej strony czas trwa, trwa niewzruszony – od zarania dziejów, stanowiąc nie podlegające już modyfikacjom, bo dokonane... dzieje świata, historie narodów, Wielkiej Emigracji, Polaków we Francji i nasze wśród nich zyciorysy... te do dzisiaj, do chwili obecnej. I zwykle to dopiero z perspektywy czasu, potrafimy uświadomić sobie, kiedy była ta chwila... czasu, co miała trwać wiecznie, bo była piękna, bo była spełnieniem powołania. Tymczasem Anglicy, pragmatycy, wymyślili... czas bardzo mądrze przydatny, bo łączący to co przemija z tym co trwa a nawet nadchodzi – czas ciągły. Czas terazniejszy dokonany i przeszły niedokonany, a nawet przyszły ciągły. I taki właśnie moment niezwykły, kiedy łączymy te wszystkie przypadki ciągłości czasu w jedno mamy dzisiaj. Oto odchodzi ze stanowiska rektora Polskiej Misji Katolickiej Ks. inf. Stanisław Jeż, od 30 lat tworzący jej chlubną historię. A dokonania tego duszpasterskiego powołania wśród spadkobierców Wielkiej Emigracji trwać będą... ciągle, przez kolejne lata i dziesięciolecia. Jednocześnie od dzisiaj o ciągłość dziejów Misji, w ciągłości Kościoła powszechnego i polonijnego we Francji, zabiegał będzie jej nowy rektor, Ks. Bogdan Brzys, budując jej dokonującą się terazniejszość i przyszłość jeszcze niedokonaną. „Bóg zapłać”, Księżę Rektorze za 30 lat postugi; „Szczęść Boże”, Księżę Rektorze w nowej duszpasterskiej funkcji. PO.

W związku z napływem nielegalnych emigrantów

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- | Znaleźć Boga w krzyżu – str. 4
- | Czy Andrzej Duda da zwycięstwo PiS-owi? – str. 6
- | Les dernières nouvelles de l'été – str. 11
- | Gratulacje papieskie, nowy kapelan – str. 12
- | Zmarł Ks. prał. Ksawery F. Sokotowski – str. 16

List Ks. Bp Wiesława Lechowicza Delegata KEP ds. Duszpasterstwa Emigracji Polskiej do Ks. Inf. Stanisława Jeża Rektora Polskiej Misji Katolickiej we Francji.

„Dzisiaj Kościół polski stoi przed wielkim wyzwaniem, jakim jest duszpasterska troska o wiernych, którzy Polskę opuścili. (...) Trzeba, aby wyjeżdżającym towarzyszyli kapłani, którzy w łączności z lokalnymi Kościołami podejmą pracę duszpasterską wśród emigracji. Kościół w Polsce dał już wielu księży i wiele siostr zakonnych, którzy posługują, nie tylko Polakom poza granicami kraju, ale również na misjach, nieraz w bardzo trudnych warunkach”. (Benedykt XVI)

Przewielebny Księżu Infutacie!

Zwracam się do Księdza Infutata kończącego pracę w charakterze Rektora Polskiej Misji Katolickiej we Francji z wyrazami jak największego szacunku, uznania i wdzięczności.

Już dawno temu odkrył Ksiądz Infutata potrzebę sprostania współczesnemu wyzwaniu duszpasterskiemu, jakim była i jest polska emigracja. Pełniąc funkcję Rektora PMK we Francji od 1986 roku, był Ksiądz Infutata gorliwym duszpasterzem polskich emigrantów oraz koordynatorem ich duszpasterzy.

Osiągnięcia Ks. Infutata tak na niwie duszpasterskiej, jak i organizacyjnej są nie do przecenienia. Wśród nich wymienię tylko utworzenie nowych ośrodków duszpasterskich dla Polaków przebywających we Francji, odnowienie statutów PMK i stowarzyszenia „Concorde”, pozyskanie domów dla celów formacyjnych i pielgrzymkowych, sprowadzanie kapłanów do postugi duszpasterskiej wśród rodaków i permanentna troska o nich. Dodam jeszcze stałą współpracę tak z biskupami Kościoła we Francji, jak i w Polsce, w

tym z Delegatami KEP ds. Duszpasterstwa Emigracji Polskiej oraz zaangażowanie w licznych gremiach duszpasterstwa polskojęzycznego (m.in. Komisja Episkopatu Polski ds. Polonii i Polaków za Granicą, Polska Rada Duszpasterska Europy Zachodniej). Na uwagę zasługuje dobra współpraca z instytucjami polonijnymi i francuskimi władzami. Potwierdzeniem tego i niejako symbolicznym uwieńczeniem jest pomnik św. Jana Pawła II, postawiony w ubiegłym roku w centrum Paryża, przy katedrze Notre Dame.

Dziękuję również za to, że sam Ksiądz Infutata chętnie włączał się w prowadzenie duszpasterstwa, niosąc Polakom Jezusa obecnego w słowie Bożym i sakramentach świętych oraz umacniając ich w polskiej tradycji i kulturze.

Nie mogę nie wyrazić wdzięczności za przychylność okazywaną mojej osobie i mojej pracy w charakterze Delegata KEP ds. Duszpasterstwa Emigracji Polskiej. Bóg zapłać!

Wraz z Tobą, Księżu Infutacie, i wraz ze środowiskiem duszpasterstwa polskojęzycznego we Francji uwielbiam Boga za dobra,

które stały się udziałem naszych rodaków dzięki Twojemu zaangażowaniu i ofiarnemu oddaniu. Mamy naprawdę powody, by z głębi serca wyśpiewać hymn dziękczynienia i uwielbienia „Te Deum laudamus”!

Na kolejne, oby długie i w dobrym zdrowiu, lata życia proszę przyjąć jak najlepsze życzenia obfitego Bożego błogostawieństwa. Składam je z nadzieją, że w dalszym ciągu Polska Misja Katolicka we Francji wraz z jej rektorem, Ks. Bogustawem Brzysiem, doświadczać będzie owoców duszpasterskiej mądrości i gorliwości Księdza Infutata!

Zapewniam o wdzięcznej pamięci i modlitwie oraz łączę pasterskie błogostawieństwo.

bp Wiesław Lechowicz - Delegat
KEP ds. Duszpasterstwa
Emigracji Polskiej

LITURGIA SŁOWA

Święto Podwyższenia Krzyża Świętego

PIERWSZE CZYTANIE

Lb 21,4b-9

Czytanie z Księgi Liczb

W owych dniach podczas drogi lud stracił cierpliwość. I zaczęli mówić przeciw Bogu i Mojżeszowi: „Czemu wyprowadziliście nas z Egiptu, byśmy tu na pustyni pomarli? Nie ma chleba ani wody, a uprzykrzył się nam już ten pokarm mizerny”. Zeszał, więc Pan na lud węże o jądzie palącym, które kąsały ludzi, tak, że wielka liczba Izraelitów zmarła. Przybyli, zatem ludzie do Mojżesza, mówiąc: „Zgrzeszyliśmy, szemrząc przeciw Panu i przeciwko tobie. Wstaw się za nami do Pana, aby oddalił od nas węże”. I wstawił się Mojżesz za ludem. Wtedy rzekł Pan do Mojżesza: „Sporządź węże i umieść go na wysokim palu; wtedy każdy ukąszony, jeśli tylko spojrzy na niego, zostanie przy życiu”. Sporządził, więc Mojżesz węże z brązu i umieścił go na wysokim palu. I rzeczywiście, jeśli kogo wąż ukąsił, a ukąszony spojrział na węże z brązu, zostawał przy życiu.

PSALM RESPONSORYJNY

Refren: Wielkich dzieł Boga nie zapominajmy.

DRUGIE CZYTANIE

Flp 2,6-11

Czytanie z Listu św. Pawła Apostoła do Filipian

Chrystus Jezus, istniejąc w postaci Bożej, nie skorzystał ze sposobności, aby na równi być z Bogiem, lecz ogołocił samego siebie, przyjąwszy postać sługi, stawszy się podobnym do ludzi. A w zewnętrznym przejawie uznany za człowieka, uniżył samego siebie, stawszy się postusznym aż do śmierci, i to śmierci krzyżowej. Dlatego też Bóg Go nad wszystko wywyższył i darował Mu imię ponad wszelkie imię, aby na imię Jezusa zgięto się każde kolano istot niebieskich i ziemskich, i podziemnych, i aby wszelki język wyznał, że Jezus Chrystus jest Panem ku chwale Boga Ojca.

EWANGELIA

J 3,13-17

Słowa Ewangelii wg św. Jana

Jezus powiedział do Nikodema: „Nikt nie wstąpił do nieba, oprócz Tego, który z nieba zstąpił, Syna Człowieczego. A jak Mojżesz wywyższył węże na pustyni, tak potrzeba, by wywyższono Syna Człowieczego, aby każdy, kto w Niego wierzy, miał życie wieczne. Tak, bowiem Bóg umiłował świat, że Syna swego Jednorodzonego dał, aby każdy, kto w Niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne. Albowiem Bóg nie postać swego Syna na świat po to, aby świat potępił, ale po to, by świat został przez Niego zbawiony”.

Znaleźć Boga w krzyżu

ks. dr Aleksander Pietrzyk SAC

Cała teologia naszego życia jest związana z Chrystusem. Najbardziej do nas przemawiają wydarzenia z drogi krzyżowej. Może, dlatego, że nasze życie utkane jest różnymi cierpieniami? Być może nasze modlitwy często krzyżują się ze Słowami Chrystusa tymi w Ogrójcu i tymi na krzyżu? „Oddal ode mnie ten kielich... , ale jeśli taka jest Twoja wola” (Łk 22, 39-46).

Doświadczenie zawierzenia siebie Bogu, jak to uczynił Chrystus jest dla nas nieustannym wyzwaniem. W życiu uczniów były chwile słabości, niewierności i upadków, a nawet jak w wypadku Piotra – zaparcie się Jezusa, to jednak w ich naśladowaniu Mistrza istnieje pewna ciągłość. I właśnie owa ciągłość jest istotna. Ona pozwala kontynuować pójście za Jezusem pomimo chwil niewierności.

Również i w naszym życiu chwile ułomności, poszczególne upadki nie przekreślają naszej zasadniczej wierności Jezusowi. Jeżeli jesteśmy świadomi naszych niewierności, uznajemy i wyznajemy je przed Nim, On patrzy na nas z miłosierdziem, jak patrzył na Piotra i swoich zagubionych uczniów. Także i w naszym życiu

duchowym liczy się przede wszystkim owa ciągłość bycia z Jezusem, która nie zostaje przekreślona chwilą niewierności. Kontemplując Mistrza i Jego uczniów towarzyszących Mu na Górę Oliwną, dziękujemy Jezusowi za to, iż również nam dał głębokie pragnienie bycia wiernymi.

Wypowiedzmy przed Jezusem nasze pragnienie coraz pełniejszego poznawania Go, kochania oraz coraz wierniejszego wstępowania w Jego ślady. Prośmy, aby pragnienie to w nas nieustannie rosti. Prośmy także, abyśmy z odwagą przyznawali się do chwil słabości, aby one nie rzuciły się cieniem na naszą wierność Jezusowi.

Modlitwa Jezusa na krzyżu, siedem słów komentowanych do dnia dzisiejszego. Możemy je wybierać dowolnie i kontemplować osobście. Wiemy, że najtrudniejsze jest przebaczenie: „Lecz Jezus mówił: Ojczy, przebacz im, bo nie wiedzą, co czynią” (Łk 23, 34). (...) „Ojczy, przebacz im!” – Nie o swej Matce, nie o przyjaciółkach, nie o pobożnych niewiastach, ani nawet o sobie samym myśli On na pierwszym miejscu. Nie, przecież On jest Odkupicielem! A jako Odkupiciel chce biec z pomocą tam, gdzie jej najbardziej potrzeba. Mistrz sercem wielkodusznym modli się za swoich katów i wrogów i za nas tutaj zebranych! On nie tylko ich nie obwinia, ale usprawiedliwia, uniewinnia ich, mimo że obeszli się z nim z tak nieludzkim okrucieństwem.

Przebaczenie usytuuje nas w relacji do drugiego człowieka i zmusza nas do wznieśnięcia się ponad nasze możliwości, by ujrzeć nadzieję na lepsze jutro! Przebaczenie jest

wielkim aktem wiary! Nasza wiara chrześcijańska jest przekonana, że tylko krzyż może usunąć przemoc, grzech, nienawiść. Krzyż jest naszym zwycięstwem na złem, grzechem i naszymi słabościami. Kontemplacja Chrystusa w czasie drogi krzyżowej jest dla nas nie tylko introspekcją psychologiczną, ale dziełem czynienia za zbawienia. Pójście za przebaczeniem, za ciszą każdej stacji drogi krzyżowej. Każdy krok w kierunku Kalwarii, wprowadzi nas w postanowienie poprawy. Brak przebaczenia w naszym życiu nie pozwala widzieć, a tym bardziej zrozumieć piękna Boga, który staje się jednym z nas, byśmy zostali przemienieni na Jego Podobieństwo i Obraz. Ponieważ przebaczenie to nie jakiś sen, ale ciężka praca z naszej strony. Św. Augustyn przypomina: Bóg stworzył nas bez nas, ale zbawić nas bez nas nie może! Pragniemy i my przebaczać innym. To pragnienie wpisuje się w logikę słów Chrystusa: odpuść nam nasze winy, jak i my odpuszczamy naszym winowajcom – przypomina modlitwa pańska. Przebaczenie wprowadza nas w daleką przyszłość, unosi wyżej niż nasza przeszłość i prowadzi na nieznaną szczyt gór i horyzonty krajobrazów morza spokojnego i wzburzonego, za którymi znajduje się wieczność! (...).

Cierpienie i krzyż mają skromne notowania w dzisiejszym świecie. Pobyt na naszej drodze krzyżowej jest aktem pokory. W akcie oddania się Bogu bez reszty idziemy naśladować Chrystusa. Ignacy i Franciszek, caując krzyż doświadczali nawrócenia. Jestem przeświadczony, że można znaleźć Boga na naszej drodze krzyżowej.

Zaproszenie

Jego Eksceleńca Ksiądz Biskup Wiesław Lechowicz,
Delegat Konferencji Episkopatu Polski
ds. Duszpasterstwa Emigracji Polskiej
oraz Polska Misja Katolicka we Francji

mają zaszczyt zaprosić na Mszę Świętą Dziękczynną za 30 lat postugi
Księdza Infutata Stanisława Jeża, jako Rektora Polskiej Misji Katolickiej we Francji.
W czasie tej uroczystości odbędzie się instalacja Księdza Bogusława Brzysia,
nowego Rektora PMK.

Mszy Świętej będzie przewodniczył
Jego Eminencya Ksiądz Kazimierz Kardynał Nycz
Arcybiskup Metropolita Warszawski

w sobotę 12 września 2015 r. o godzinie 11.00
w kościele Wniebowzięcia NMP
263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris.

Program:
Sobota 12 września 2015 r. w kościele
Wniebowzięcia NMP
godz. 10.00 - Prezentacja postugi
Księdza Infutata Stanisława Jeża,
jako Rektora PMK,
Głos zaproszonych Gości.
godz. 11.00 - Eucharystia,
Spotkanie na placu przed kościołem.

w niedzielę 13 września 2015 r. o godz. 11.00
w kościele Wniebowzięcia NMP
263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris

Program:
Niedziela 13 września 2015 r.
w kościele Wniebowzięcia NMP
godz. 10.30 - Prezentacja postugi
Księdza Infutata Stanisława Jeża,
jako Rektora PMK,
Głos zaproszonych Gości.
godz. 11.00 - Eucharystia.

foto: P. Felbrowicz

Państwo wyznaniowe?

Zastanawiam się, czy ci ludzie rzeczywiście wierzą w brednie, które wypowiadają, czy też cynicznie próbują straszyć, by wpływać na opinię publiczną i osiągać polityczno-ideologiczne cele. Jest też trzecia możliwość, a mianowicie taka, że tego rodzaju retoryka wypływa z jakichś osobistych zranień.

Chodzi mi o straszenie państwem wyznaniowym. Kazimierz Kutz w wywiadzie dla „Newsweeka” ogłosił światu, że prezydent Duda będzie robił wszystko, czego chce episkopat. „Andrzej Duda jest jak zapobiegliwy i pracowity wikary wykonujący zlecenia proboszcza. Tyle że za chwilę możemy mieć – straszy Kutz – dwóch proboszczów. Kościół i Kaczyńskiego, obu mających wielkie ambicje i równie wielki ciąg na władzę”.

Niejaki Piątek na łamach – a jakżeby inaczej – „Gazety Wyborczej” wyznaje, że boi się – jego zdaniem – coraz bardziej strasznych katolików: „Boję się, że będą bić. Zaczynam się bać, że będą zabijać. A przede wszystkim boję się (...) że walcząc z nimi, zacznę walczyć podobnymi metodami. Że kato-faszyści zrobią ze mnie stalinistę”. Perfidna manipulacja, czy jednak jakiś chory lęk? Kiedy śmiałem się ze świetnego skeczu Kabaretu Moralnego Niepokoju pt. „Jak PiS dojdzie do władzy, to...”, nie przypuszczałem, że tak szybko życie prześcignie kabaret.

ciąg dalszy na str. 11

O odpowiedzialności...

Ci, co straszą państwem wyznaniowym, sami takowe chcą zbudować, tyle że ich wyznaniem jest ideologia nowej lewicy.

Świat numer jeden. Po tym, gdy pani premier Kopacz ofukata tych, którzy ośmielili się stwierdzić, że polskim dzieciom dokuczają głód, z ukrycia i wstydu wytoniło się w mediach kilka rodzin, które rzeczywistej biedy doświadczają. I to wcale nie dlatego, że patologiczne.

Po prostu kilkoro dzieci, niewielka pensyjka ojca i już jest: niedojadanie, życie na granicy. Rodziny mówią o trudzie walki o każdy dzień, o skrajnie prostych posiłkach, które być może zapętniają brzuchy, ale nie zapewniają dzieciom właściwego rozwoju. Bo na witaminy i owoce nie starcza. Rodziny mówią też, że nie potrzeba im kokosów, wielkiego wsparcia, tylko takich rozwiązań systemowych, podatkowych, by pensja starczała na godne utrzymanie rodziny. Są młodzi, kochają się, kochają swoje dzieci. Przy mądrym wsparciu państwa – dadzą radę. Jaka była reakcja internautów? „Sami sobie winni, tyle dzieci narobili, to teraz niech głodują. Trzeba było myśleć, a nie dzieci robić”. Ot, takie tam widzenie dziejowej sprawiedliwości i rodzicielskiej odpowiedzialności, z perspektywy jedynie słusznej, odpowiedzialnej i przezornej. Oczywiście internetowej, więc i przejaszkrawionej. Jednak w rzeczywistości wiele osób myśli całkiem podobnie.

ciąg dalszy na str. 12

Czy Andrzej Duda da zwycięstwo PiS-owi?

Nie podlega dyskusji, że zwycięstwo Andrzeja Dudy w wyborach prezydenckich dało jego macierzystej partii – Prawu i Sprawiedliwości – nowy impuls.

To co stawalo się czymś nieosiągalnym, czyli wygrana w wyborach do Sejmu i Senatu – nagle stało się realne a nawet bardzo prawdopodobne. Przez osiem lat PiS przegrywało wybory za wyborami – nieraz minimalnie, ale jednak. Zaczęto mówić, że partia ta, którą Platforma Obywatelska skutecznie straszyla Polaków – nigdy nie przebije tzw. szklanego sufitu. I oto sukces Dudy zmienił tę sytuację radykalnie.

Wedle miarodajnych sondaży PiS może liczyć w chwili obecnej na ok. 40 proc. głosów, co oznacza, że jego elektorat powiększył się o 10-15 proc. Ten przyrost to rezultat tzw. efektu Dudy. PiS jest na fali, którą stworzył sukces Dudy. Było to zresztą widać już podczas kampanii wyborczej – na spotkaniu z Bronisławem Komorowskim przychodzili prawie wyłącznie partyjni działacze, na spotkaniach Andrzeja Dudy zaś tysiące zwykłych ludzi. Ulica była po stronie Dudy, po stronie Komorowskiego media i salon. Triumf Dudy, w pewnej mierze niespodzie-

wany, wyrwał PiS z letargu i niemożności. Władza nagle stała się realna, w zasięgu ręki. Są tacy, którzy uważają, że w strategii Jarosława Kaczyńskiego nie było miejsca na wygraną Dudy, a nawet że sobie tego nie życzył. Chodziło o to, by kandydat był mocny, ale nie za mocny, żeby „zrobił” dobry wynik, ale żeby nie wygrał. Nie wydaje mi się, by prezes był aż takim Machiavelem, bardziej prawdopodobne jest to, że na zwycięstwo Dudy nie liczył, bo uważał, że w starciu z Komorowskim przegra. Chciał, żeby kandydat PiS-u zdobył duże poparcie, które będzie dobrym wejściem w kampanię do Sejmu i Senatu.

Tymczasem los sprawił coś innego – Duda wygrał. Nagle, z dnia na dzień, stał się popularny i uwielbiany. To charakterystyczne, że na wiecu pod Pałacem Prezydenckim w kolejną rocznicę katastrofy smoleńskiej tłum nie krzyczał tradycyjnie „Jarosław, Jarosław”, tylko „Andrzej Duda, Andrzej Duda”. Była to chwila konsternacji dla Jarosława Kaczyńskiego, mało znany do tej pory polityk stał się równie, a może

nawet bardziej popularny niż on sam. To zresztą pozwala na sformułowanie tezy, że elektorat PiS czekał na kogoś takiego, jak Duda, że jest już nieco znudzony długoletnimi rządami prezesa Kaczyńskiego. Za wcześniej mówić, czy to oznacza początek końca Kaczyńskiego jako szefa PiS, ale na pewno sytuacja jest inna niż przed wyborami prezydenckimi.

Pierwsze tygodnie prezydentury Andrzeja Dudy pokazują, że na razie koncentruje się on na wspieraniu PiS w zbliżających się wyborach. Kontynuowanie podróży po Polsce, mimo zakończenia batalii prezydenckiej, trzymanie na dystans premier Kopacz, aktywność naruszająca już trochę konstytucyjną odpowiedzialność rządu za prowadzenie polityki zagranicznej itp. – są ilustracją na słuszność tej tezy. To zresztą stało się pretekstem do uruchomienia kampanii ataków na Dudę, która ma na celu chociaż minimalne obniżenie jego popularności i zachwianie zaufania i nadziei jaką jego wybór wywołał. Ataki te, niekiedy bardzo ostre (np. publi-

Z KRAJU

- Po Estonii, Prezydent Duda przybył z wizytą do Berlina. Celem było poznanie partnerów i stworzenie klimatu do dalszych rozmów. Wizytę zdominował temat uchodźców, NATO i bezpieczeństwa.
- Oprócz oficjalnych spotkań, Duda wykorzystał swoją wizytę w Berlinie do spotkania z Polonią. Prezydent obiecał, że będzie dbał o jej interesy.
- Marszałek Senatu Borusewicz powiedział, że otrzymał z Państwowej Komisji Wyborczej i Kancelarii Prezydenta odpowiedzi na pytania ws. referendum – 25 października. Dodał jednak, że nie rozwiąły one jego „wątpliwości” co do pytań referendalnych i organizacji głosowania. Przy pytaniach Komorowskiego „wątpliwości” nie było. Senatorowie PO są przeciw dodatkowemu głosowaniu 25 października. 66% Polaków deklaruje chęć zagłosowania w referendum, które prezydent Duda chce rozpisac w dniu wyborów parlamentarnych.
- Zaplanowane na 6 września referendum Komorowskiego odbywało się praktycznie bez emocji i kampanii. Mówiło się nawet o absurdzie referendum.
- Duże emocje budziło układanie przez wszystkie partie swoich list wyborczych. W PiS nie znaleźli się na nich m.in. Kurski i b. rzecznik Mastalerek. W PO Zalewski, który krytykował Kamińskiego i współpracę z Ciertychem.
- Pod koniec sierpnia sondaże oceniały PiS na 39 do 43 proc. głosów. Zależnie od sondaży, poparcie dla PO wynosiło od 19 do 26 proc. PSL miało od 4,1 do 7 proc. Od 4,2 do 8,2 proc. uzyskiwała Zjednoczona Lewica. Antysystemowy komitet firmowany przez Pawła Kukiza miał od 4 do 9,8 proc. Nowoczesna PL Ryszarda Petru miała od 2 do 5,6 proc., KORWIN od 2 do 3,6 proc.

- Z udziałem prezydenta Dudy odprawiona została uroczysta Msza św. w Bazylice św. Brygidy w Gdańsku z okazji 35. rocznicy podpisania Porozumień Sierpniowych.
- „To święto narodowe nie należy do poszczególnych grup, ale do wszystkich Polaków” – powiedziała premier Kopacz w Gdańsku pod koniec sierpnia i dodała, że nie dostała zaproszenia na uroczystości związane z obchodami „Solidarności”. Organizator – „Solidarność” odpowiedziała, że też była przez premier pomijana. Kopacz uczestniczyła za to w uroczystej inauguracji Pomorskiej Kolei Metropolitalnej w Gdańsku, gdzie przypomniata zastugi... Sławomira Nowaka (ten od zegarków).
- Politycy o uchodźcach. Beata Szydło (PiS): Nie uciekamy od problemu uchodźców, ale w dyskusji o kryzysie, który przechodzi Unia Europejska, trzeba brać pod uwagę interes wszystkich państw członkowskich i rozwiązań systemowych. Premier Kopacz (PO): Przyjmujemy tych ludzi na miarę naszych możliwości. Jednocześnie – oceniając nasze sąsiedztwo, w którym nie dzieje się dobrze.
- Prokuratura Generalna skierowała do Sejmu wnioski o uchylenie immunitetów: szefa NIK Kwiatkowskiego oraz szefa klubu PSL Burego. Prezes NIK ma ustuszyć cztery zarzuty, z kolei Bury – trzy. Wszystkie dotyczą wptywania na przebieg konkursów w centrali i delegaturach NIK.
- Pomnik Danuty Siedzikówny zamordowanej w 1946 r. w wieku 17 lat przez komunistyczny aparat bezpieczeństwa odsonięto w Gdańsku. „Droga „Inki”, jej niezłomna postawa, urasta do rangi symbolu” – powiedział podczas Mszy metropolita gdański bp Sławoj Leszek Głódź.
- Magazyny ciężkiego sprzętu amerykańskich sił

zbrojnych powstaną w połowie 2016 r. w północno-wschodniej i w zachodniej Polsce. Poinformował wicepremier i szef MON Siemoniak.

- Stop deprawacji w edukacji – pod tym hasłem odbyła się manifestacja w Warszawie przeciw zapowiadany przez MEN zmianom w edukacji seksualnej.
- „Dziś nie przyjąłbym Kukiza do PSL. Roztrwonit swój polityczny kapitał” – mówił minister rolnictwa Sawicki z PSL. Przynajmniej szczerze...
- Plany startu w wyborach parlamentarnych z komitetu Kukiz'15 podzieliły narodowców. Otrzymali oni kilka „jedynek”. Liderem komitetu w Legnicy będzie np. prezes Ruchu Narodowego – Winnicki, a listę w okręgu zielonogórskim otwiera b. poseł LRP – Bosak. W związku z otwartą krytyką takich działań RN, z funkcji wiceprezesa partii odwołany został Marian Kowalski.
- Wg „Wyborczej” b. funkcjonariusze służb specjalnych chcieli sprzedać 700 godzin nagrań z willi premiera Tuska. Jest wśród nich nagranie rozmowy Tuska z Kulczykiem, który chciał, by ABW chroniła jego interesy na Ukrainie.
- Kilka tysięcy członków ochotniczych organizacji proobronnych przyjedzie do Warszawy. Ich zlot odbędzie się 17 września przy Grobie Nieznanego Żołnierza.
- Nauczanie religii w szkole ma już 25 lat i jest zjawiskiem spotecznie stabilnym. Na katechezę uczęszcza 9 na 10 uczniów. Poparcie dla tej formy edukacji wyraża 8 na 10 Polaków. Na religię chodzi 83,9 proc. przedszkolaków, 91,5 proc uczniów szkół podstawowych, 90,8 proc. gimnazjalistów, 84,8 proc. licealistów, 84,6 proc. uczniów techników i liceów zawodowych i 89,5 proc. uczniów zawodówek. □

cystyka tygodnika „Newsweek”) – mają niewielkie szanse na sukces, bo są robione zbyt nachalnie a ponadto zbyt mało czasu upłynęło od czasu wyboru Andrzeja Dudy na urząd prezydenta. Jeden z satyryków wyraził to tak – mąż mówi do żony: „Ten twój Duda jest już piąty dzień prezydentem, i co on takiego zrobił dla Polski?!”

Póki co więc PiS ma pełny wiatr w żagle a jednym z solidnie dmuchających jest Andrzej Duda. Wszystko wydaje się grać na rzecz PiS – słabnąca Platforma Obywatelska, kryzys w ugrupowaniu Pawła Kukiza, słabość lewicy i PSL. A jednak byłby ostrożny – Polacy są przekorni i szybko zmieniają poglądy. Zbytńia pewność siebie może być zgubna. PiS zachowuje się tak, jakby już rządziło, a Beata Szydło nazywana jest już premierem rządu RP. Jest takie powiedzenie – już był w ogródku i witał się z gąską. PiS jest blisko sukcesu, ale czeka go walka ze wszystkimi, bo wszystkie partie i komitety startujące w wyborach są przeciwko PiS. To jest podstawowa słabość tego ugrupowania – brak potencjalnych sojuszników. Tylko samodzielna wygrana, czyli zdobycie ponad 50 proc. miejsc w Sejmie da władzę. A to – pomimo „efektu Dudy” – nie będzie takie łatwe. □

Jan Engelgard

ZE ŚWIATA

Opr. B.D.

- Papież Franciszek zaapelował do społeczności międzynarodowej o współpracę, by nie dopuszczać do kolejnych dramatów imigrantów, którzy umierają w drodze do innych krajów. Wezwał też do działania w obronie prześladowanych na świecie chrześcijan.
- Prezydent Ukrainy Poroszenko zaapelował w Brukseli o natychmiastowe zawieszenie broni w Donbasie, gdzie wciąż dochodzi do walk między oddziałami rządowymi a separatystami wspieranymi przez Rosję. Oskarżył Moskwę o naruszanie rozejmu.
- Ukraińska milicja poinformowała, że w wyniku wybuchu, do którego doszło przed parlamentem w Kijowie, rannych zostało ponad 100 wojskowych i milicjantów, ochraniających jego siedzibę. Eksplozja nastąpiła w trakcie zamieszek, po przyjęciu przez deputowanych projektu ustawy o zmianach w konstytucji w zakresie decentralizacji władzy. Zgromadzeni przed gmachem ludzie protestowali przeciwko zapisowi o „szczególnym statusie” samorządów, bowiem uważają, że status ten osłabia suwerenność Ukrainy i jest na rękę Rosji.
- Wierzytiele zagraniczni zredukowali długi Ukrainy, nie zgodziła się tylko Rosja. Premier Jacekniuk zaproponował Rosji, by przystąpiła na warunki restrukturyzacji ukraińskiego długu analogiczne do uzgodnionych z innymi wierzytelnymi, bo w przeciwnym razie może sobie żądać zwrotu kredytu od... b. prezydenta Janukowycza.
- Ministrowie spraw wewnętrznych krajów UE zbierają się 14 września na nadzwyczajnym posiedzeniu w Brukseli. Jest to reakcja na pogarszającą się kryzys migracyjny. Bruksela chce, by napływający do Europy uchodźcy byli automatycznie

rozdzielani między wszystkie kraje Wspólnoty. Oznacza to, że polskie władze nie będą miały wpływu na to, ilu i jakich imigrantów trafi do naszego kraju.

- Rządząca na Węgrzech partia Fidesz planuje zaostrzenie prawa w celu powstrzymania fali nielegalnej migracji. Partia premiera Orbana chce m.in. utworzenia specjalnych stref tranzytowych dla uchodźców oraz rozszerzenia uprawnień wojska i policji. W tym roku Węgry zarejestrowały już ponad 140 tys. migrantów.
- Minister Obrony Nenczew zapowiedział wystąpienie wojska na granice Bułgarii w związku z napływem nielegalnych imigrantów.
- Ponad 300 tys. migrantów przybyło do Europy przez Morze Śródziemne od początku tego roku.
- Szwedzki rząd ma zaostrzyć prawo antyterrorystyczne zakładające m.in. wprowadzenie zakazu wjazdu z kraju dla osób podejrzanych o chęć dołączenia do islamskich dżihadystów.
- Sondáže w Grecji po dymisji premiera Ciprasa przed oczekiwanyimi wrześniowymi wyborami dają jego lewicowej Syrizie przewagę nad będącą w opozycji konserwatywną Nową Demokracją. Na razie prezydent Grecji Pawlopulos mianował przewodniczącą Sądu Najwyższego Tanu premierem tymczasowego rządu.
- Premierzy Serbii i Kosowa podpisali w Brukseli porozumienie mające normalizować stosunki pomiędzy Belgradem a Prisztiną.
- Miliarder Trump zdecydowanie prowadzi w sondażach przedwyborczych wśród kandydatów Partii Republikańskiej.
- Ubiegająca się o nominację Partii Demokratycznej w wyborach prezydenckich Hilary Clin-

ton zaatakowała... obrońców życia. Stwierdziła, że ich poglądy są bliższe terrorystom niż współczesnym ludziom. Broniła także finansowania Planned Parenthood z państwowych środków.

- Rada Bezpieczeństwa ONZ powitała z zadowoleniem podpisanie w Sudanie Płd. porozumienia pokojowego, ale zagroziła sankcjami jeśli dojdzie do jego naruszeń.
- Dżihadysty z Państwa Islamskiego zniszczyli część pochodzącej z czasów rzymskich świątyni Bela, jednego z najważniejszych obiektów wśród pozostałości starożytnego miasta Palmyra.
- Władze nigerijskiego Lagos podjęły decyzję o zamknięciu kościołów w mieście, ponieważ osoby mieszkające w pobliżu skarżyły się na „głośne modlitwy wiernych”.
- Zapowiedziana na początek września peregrinacja figury MB z Fatimy do Damaszku w Syrii została odłożona ze względów bezpieczeństwa.
- Po raz pierwszy od uzyskania przez Indie niepodległości w 1947 r. wyznawcy hinduizmu stanowią mniej niż 80% populacji. Przybywa muzułmanów.
- W Wielkiej Brytanii mieszka 853 tys. obywateli Polski. Stanowią oni największą grupę narodową wśród osób bez brytyjskiego paszportu. Za Polakami są obywatele Indii (365 tys.) i Irlandii (331 tys.).
- Rodzice dzieci ze szkół polskich na Litwie zapowiedzieli strajk. Decyzja związana jest z brakiem reakcji polityków na protesty Polaków, którzy nie zgadzają się na nowelizację Ustawy o Oświacie.
- Biskupi filipińscy uznali nowelizację prawa rodzinnego w ich kraju za niebezpieczną furtkę do całkowitej legalizacji rozwodów. Obecnie na Filipinach rozwody są nielegalne. □

W służbie Panu Bogu...

ciąg dalszy ze str. 2

- A ma Ksiądz Rektor jakieś swoje ulubione miejsce, ośrodek?

Mam. Na przykład parafia św. Trójcy w Lyonie, gdzie jeździłem często odwiedzać śp. ks. Tadeusza Śmiecha, i nie tylko ze względu na jego chorobę, ale dlatego, że prowadzono tam szeroką działalność duszpasterską. Ta polsko-francuska wspólnota na początku miała pewne trudności, aby się zintegrować, ale później wszystko ruszyło wspaniale. Po śmierci ks. Tadeusza także jeździłem tam często, by wspomagać duszpastersko młodych księży.

Jeśli chodzi o Paryż jest tu moja „córka pierworodna” i trochę moja duma – parafia św. Genowefy. Przy jej powstaniu „naraziłem” nawet trochę swoje życie, przeskakując w nocy przez płot, by obejrzeć ten opuszczony i przeznaczony wówczas do rozbiórki kościół. Zaczęło się od spotkania u francuskich przyjaciół. Kiedy stwierdziłem tam, że jestem „SDF du Bonne Dieu” („bezdomny”) i spytałem czy nie znają jakiegoś miejsca, gdzie bym mógł „zamieszkać”, padła odpowiedź, że nie tylko znają plebanię, ale i cały opuszczony kościół. Skróciłem wtedy kolację i natychmiast w nocy pojechałem na rue Claude Lorrain, by zobaczyć to miejsce. Ponieważ wszystkie bramy były zamknięte, przeskoczyłem przez płot. Trochę się na nim zawiesiłem i całe szczęście, że byłem samochodem, bo przyszło mi wracać z rozdartym ubraniem... Ale budowlę, przynajmniej z zewnątrz, obejrzałem. Pomodliłem się: „Panie Jezu – tutaj musimy wrócić, do tej patronki Paryża, bo to będzie dobre miejsce dla Polaków”. I tak się stało. „Odkrycie” kościoła św. Genowefy miało miejsce po wakacjach, a już na Boże Narodzenie w tej zniszczonej świątyni, gdzie trzeba było naprawiać dach, witraże, odkryć freski, zrobić malowanie, zainstalować ogrzewanie, mogli już przybyć na Pasterkę nasi rodacy. Od tego czasu parafia działa i się rozwija. Jest tu największa ilość dzieci na katechizacji, itd.

- Wiele osób zadaje sobie zapewne pytanie, co Ks. Rektor będzie teraz robił? Pomimo teoretycznie emerytalnego wieku, charakteryzuje Księdza Infulata niespożyta energia. Co więc Ksiądz będzie robił dalej?

Z pewnością nie będę wpatrywał się w sufit. Mam dużo różnych propozycji, ale chciałbym najpierw pomyśleć o sobie – od strony duchowej... może zacząć od rekolacji ignacjańskich (duchowe ćwiczenia oparte na książce jezuita św. Ignacego Loyoli – przyp. red.). Pracując przez ostatnie 30 lat właściwie nie miałem

nigdy pełnych wakacji. Trzeba więc też pomyśleć o odnowie psychosomatycznej.

- W roli „emeryta” pozostanie Ksiądz we Francji?

Tak. Po tylu latach byłoby mi się ciężko odnaleźć w Polsce. Nie wiem też czy byłby sens z tym francuskim doświadczeniem wracać do kraju. Mógłbym wrócić do domu rodzinnego, i zajęcie też by się znalazło, bo w mojej rodzinnej parafii potrzebują np. spowiedników. Otrzymuję jednak też różne propozycje we Francji.

- Wspominał Ksiądz Infulat, że przejmując funkcję rektora w 1986 roku nie bardzo orientował się w sprawach polonijnych, życia Polaków we Francji. Po latach trudno znaleźć człowieka równie dobrze zorientowanego w tej materii. Może szkoda trzymać światło pod korcem?

Mówiłem zawsze kolejnym ambasadorem RP, a „przeżyłem” ich już pięciu, że Misja jest największą instytucją Polaków we Francji, i nawet, jeśli nie chcą dostrzegać jej wymiaru religijnego i kościelnego, to warto to wykorzystywać. Misja ma przecież największy dostęp do Polaków, dociera zarówno do nowych emigrantów, jak i tych zasiedziały, do kolejnych pokoleń, czy do osób już tylko polskiego pochodzenia. Dociera do Polaków porozrzucanych po całej Francji, a ten napływ Polaków nad Sekwanę jest nieustanny i ciągle też tworzą się tu nowe wspólnoty. Nawet teraz, w październiku, będzie pierwsza Msza św. w takiej nowej wspólnotie w Neuilly Plaisance pod Paryżem.

- Razem z kolejnymi falami emigracji zmienia się też jej geografia...

Tak. Z Paryża na przykład coraz częściej ludzie wyjeżdżają teraz na przedmieścia. Mijają czasy „chambre de bonne”.

- Czy ustąpienie Księdza z funkcji rektora oznacza także rezygnację ze społecznych funkcji, które do tej pory sprawował, by przypomnieć choćby zaangażowanie w Stowarzyszeniu Polskich Kombatantów, gdzie jest Ksiądz prezesem Koła Paryż?

Myślę, że nie ma przesłanek, by rezygnować z takiej społecznej działalności. Kiedy byliśmy ostatnio na Montormel, na uroczystościach z okazji rocznicy bitwy dywizji gen. Maczka pod Falaise, styszałem wiele pytań dotyczących tego, czy jeszcze będę się tu pojawiał? Odpowiadałem, że skoro przyjeżdżałem tu przez 30 lat, to, jeśli Pan Bóg i mój następcą pozwolą, to będę to robił nadal. Choćby ze względów patriotycznych. Nie będę się nigdzie zamykał. Teraz chcę pomóc jeszcze nowemu Rektorowi zakończyć remont Domu w La Ferté Imbault – praktycznie daru śp. ks. Stanisława

Łacnego, pani Marie Beatrice de Omer-Decugis i... ks. Jeza – na 175-lecie PMK. To było takie swoiste wotum.

- A teraz może jeszcze pytanie o to, czego Księdzu się nie udało zrealizować, czegoś żałuje?

Nie udało mi się stworzyć polskiego lobby we Francji. Zjednoczyć Polaków w silnej organizacji świeckiej, która mogłaby odegrać pewną rolę społeczno-polityczną nad Sekwaną. Powołana Federacja Polonii Francuskiej jest tylko pewną jej namiastką. Udało się to jednorazowo. Chociaż warto powiedzieć, że podczas obchodów 175-lecia Polskiej Misji Katolickiej we Francji reprezentowane były niemal wszystkie polonijne organizacje, a w poszczególnych regionach (Południe, Alzacja, Lotaryngia, Północ) odbywały się kolokwia z udziałem wielu środowisk. Ubolewam jednak nad tym, że polskie organizacje są we Francji bardzo słabe. Obecna emigracja ekonomiczna angażuje się w życie społeczne naszej wspólnoty minimalnie. Pewien procent naszych rodaków chodzi do kościoła, ale często na tym się kończy.

- Jakich rad mógłby udzielić Ks. Infulat swojemu następcy na stanowisku Rektora PMK?

To byłaby zarozumiałość z mojej strony. Ks. Bogdan Brzyś był już sekretarzem Misji, opracowywał jej Informator, do którego zgromadził ogromną ilość wiadomości, m.in. o całej Polonii i jej życiu. Ma też 16-letnie doświadczenie duszpasterstwa polsko-francuskiego i francuskiego, więc myślę, że nie tylko zajmie się utrzymaniem tego wszystkiego, co już istnieje – od strony infrastruktury i duszpasterstwa, ale też swoimi działaniami doprowadzi do tego, by to jeszcze bardziej rozwinąć. Znakiem dzisiejszego czasu jest to, że naszych rodaków trzeba szukać teraz wszędzie. Ks. Bogdan na pewno wykorzystywał tu jednak swoje doświadczenie, jeśli chodzi o tzw. komórki ewangelizacyjne, budowę małych wspólnot, które wchodząc w skład większych ożywiają je.

Trzeba też odszukiwać kolejne polskie wspólnoty. Nie dawno miałem informację z Angers, gdzie pracuje niemal niewolniczo, w rolnictwie blisko trzysta kobiet z Polski. Francuski ksiądz prosił mnie, by przystać do nich polskiego duszpasterza. Lokalny Kościół wyraził nawet chęć zaangażowania się w utrzymanie takiego polskiego kapłana, oferując mu pół etatu w swojej parafii. To ważny problem, bo o ile stara emigracja, często już mocno zmniejszona ilościowo, jak w Pas-de-Calais, utrzymuje swoich duszpasterzy, to ostatnie fale emigrantów zarobkowych, chociaż dość liczne, są jakby mniej hojne i mają trochę mniejsze

poczucie odpowiedzialności za obecność wśród nich polskiego księdza. Udało mi się sprowadzić do Francji ponad stu księży z Kraju, ale trzeba mieć świadomość, że jest to ogromny wysiłek finansowy dla całej Misji.

- Na koniec zatrzymajmy się jeszcze przez chwilę przy „Głosie Katolickim”. Jest Ksiądz od lat duchowym, ale i materialnym, jako dyrektor i wydawca, patronem naszego tygodnika, który w czasach jego rektorskiej kadencji ogromnie się rozwinął i wrósł w pejzaż francuskiej Polonii. Chcielibyśmy więc prosić o słowo Księdza Infutata dla naszych Czytelników...

Zawsze uważałem, że w polskiej diasporze rozrzuconej po całej Francji, musi być miejsce dla „Głosu Katolickiego”, który powinien być jej tęcznikiem. Nie tylko pomiędzy wspólnotami, ale i osobami, środowiskami i pokoleniami. O roli prasy świadczy to, że nasi dawni emigranci np. na „Narodowcu” czy „Polsce wiernej” uczyli się języka polskiego. Czas się zmienił, ale przesłanie katolickie i przesłanie polskie mediów są nadal potrzebne. Nie chodzi tu tylko o informację, ale właśnie o stronę formacyjną. Chciałbym, aby jeśli nawet nie w każdej rodzinie emigracyjnej, to w większości z nich, „Głos Katolicki” był obecny i był czytany. Żeby docierał do większości Polaków, no może nie pod strzechy...

- Ale pod dachy Paryża?

Tak. I pod dachy całej Francji. Chciałbym, żeby to medium się rozwinęło i to nie tylko ze względów ideowych, ale i historycznych. Jest to w końcu jedyny tygodnik, który przetrwał tyle czasu. Prenumerata „Głosu” jest także wyrazem solidarności i gestem wsparcia. □

Proszę o modlitwę...

ciąg dalszy ze str. 2

To jest wielkie dzieło i myślę, że Księdzu Infutatowi można tylko pozazdrościć takiego „wyniku” i tego, że zostawia Polską Misję Katolicką swojemu następcy z poczuciem dobrze spełnionej postugi duszpasterskiej.

Dla mnie jest to wyzwanie i wielkie zobowiązanie. Zwłaszcza zważywszy na fakt, że PMK ma długą historię, począwszy od Wielkiej Emigracji i wielkich postaci, jak choćby pierwszy rektor ks. Aleksander Jełowicki. Na szczęście rektor nie jest sam i nie pracuje sam. Liczę więc na współpracę z wieloma środowiskami i wszystkimi, którzy angażują się duszpastersko i społecznie w to wspólne dzieło.

- Już od pewnego czasu wdraża się Ksiądz w swoje nowe obowiązki. Wyjazdy - na Korsykę, na uroczystości patriotyczne na Montormel, spotkania i rozmowy w Misji. Chcielibyśmy zapytać o „kalendarz” nowego Rektora na najbliższe tygodnie?

To samo życie będzie pisało ten kalendarz. Zresztą sam jestem ciekaw pewnych szczegółów pracy rektora. W Ewangelii jest takie zdanie Pana Jezusa: „Nie troszczcie się więc zbytnio o jutro, bo jutrzejszy dzień sam o siebie troszczyć się będzie” (Mt 6, 34). I tej zasady trzeba się trzymać i na wszystko przyjdzie kolej w swoim czasie.

- Czy przejmując obowiązki rektora, jest Ksiądz czymś zaskoczony, czy zmienił swoje wyobrażenia o tej funkcji, czy też tego właśnie się Ksiądz spodziewał?

Tak, spodziewałem się. Mam za sobą 3-letni okres pracy w Biurze Polskiej Misji Katolickiej, więc mam dobre wyobrażenie o jego pracy. Natomiast, rzeczywiście, będę musiał teraz poświęcić więcej czasu na spotkania z ludźmi, dać się im poznać.

- Od ponad 55 lat Polakom we Francji, Rodakom skupionym wokół Polskiej Misji Katolickiej, towarzyszy wydawany przez nią „Głos Katolicki”, poprosilibyśmy, zatem nowego Księdza Rektora o słowo skierowane specjalnie do naszych Czytelników...

Dziękuję bardzo za to pytanie, bo daje mi to okazję, by zwrócić się bezpośrednio do Czytelników „Głosu...” z prośbą o modlitwę w mojej intencji, w intencji Misji i Kościoła w Europie i na świecie. Oczywiście zawsze potrzebujemy modlitwy, ale są takie przelotowe momenty, kiedy potrzebujemy jej więcej. W moim życiu teraz jest taki moment, że szczególnie proszę o modlitwę, ale też obiecuję modlitwę, bo bez niej ani rusz...

- Jakie „motto”, jakie przesłanie towarzyszy duszpasterskim działaniom Księdza?

Dzisiaj, kiedy obejmuję nowe obowiązki, moim „mottem” jest... słuchać. Nowy rektor będzie mało mówił, a dużo słuchał... Chciałbym, żeby takie wstuchiwanie się w to, czym żyje Polonia we Francji, Polacy tu zamieszkali, księża, wspólnoty życia konsekrowanego wytoniło jakąś wizję.

- Czy ta wizja ma już jakiś kontury? Na przykład, jeśli chodzi o współpracę z Kościołem francuskim?

Chciałbym, żeby współpraca z Kościołem lokalnym odbywała się w duchu komunii. Ona już istnieje - w ramach wspólnot, gdzie nasi kapłani pracują w środowiskach polsko-francuskich. Taką tendencję zainicjował już Ksiądz Infutata. Chciałbym to kontynuować i na tym mi bardzo zależy.

- A czy ma Ksiądz swoich ulubionych świętych, patronów?

Mam kilku, ale nie chcę żadnego wysunąć na pierwszy plan, bo może inni poczuli by się trochę pokrzywdzeni...

- A jakie są sposoby nowego Księdza Rektora na... odpoczynek?

W zdrowym ciele zdrowy duch, więc warto tak organizować swoją pracę, żeby był też czas na dobry sport, na ruch, na odreagowanie sytuacji stresowych. Lubię sport.

Ks. Bogustaw Brzyś urodził się 28 grudnia 1961 r. w Tarnowie. W latach 1981 – 1987 studiował w Wyższym Seminarium Duchownym w Tarnowie, a po święceniach rozpoczął postugę w swojej diecezji. Do maja 1993 r. był wikariuszem w parafii św. Mikołaja w Bochni, skąd wyjechał do Francji. W Paryżu pracował do 1996 roku na stanowisku sekretarza Polskiej Misji Katolickiej, a kolejne dwa lata prowadził postugę duszpasterską w kościele polskim Wniebowzięcia NMP. W latach 1998 – 2014 pracował w diecezji Meaux. Do 2007 r. w duszpasterstwie polsko-francuskim, a później w duszpasterstwie francuskim (sektor duszpasterski z centrum w Fontainebleau). Prowadził m.in. warsztaty przybliżające System Parafialnych Komórek Ewangelizacyjnych. Komórki takie tworzą sami parafianie, którzy poza niedzielą Mszą św. spotykają się w domach na wspólnej modlitwie i dzieleniu się wiarą. Komórki takie powoływane są przez proboszcza, który ma całościowe spojrzenie na parafię. Pozwala to rozszerzać wspólnoty parafialne przez przyciąganie nowych członków. Od 1 września 2015 powołany na funkcję Rektora Polskiej Misji Katolickiej we Francji. □

rozmawiali:
Paweł Osikowski,
Bogdan Dobosz

foto: P. Fedorowicz

Podziękowania i życzenia dla Ks. Rektora S. Jeża

Czcigodny Księżu Infułacie!

Dziękując za wieloletnią współpracę w służbie Bogu i człowiekowi, Polsce i Polonii francuskiej – na niwie kulturalnej, duszpasterskiej i społecznej, życząc wiele zdrowia i łask Bożych na kolejnym etapie życia,

z pewnością równie bogatym, bo życie jest jak rzeka, wieczność... nie koniec – a pełnia.

Dr Anna Łucka

Członek Zarządu Polskiej Rady Duszpasterskiej
Europy Zachodniej

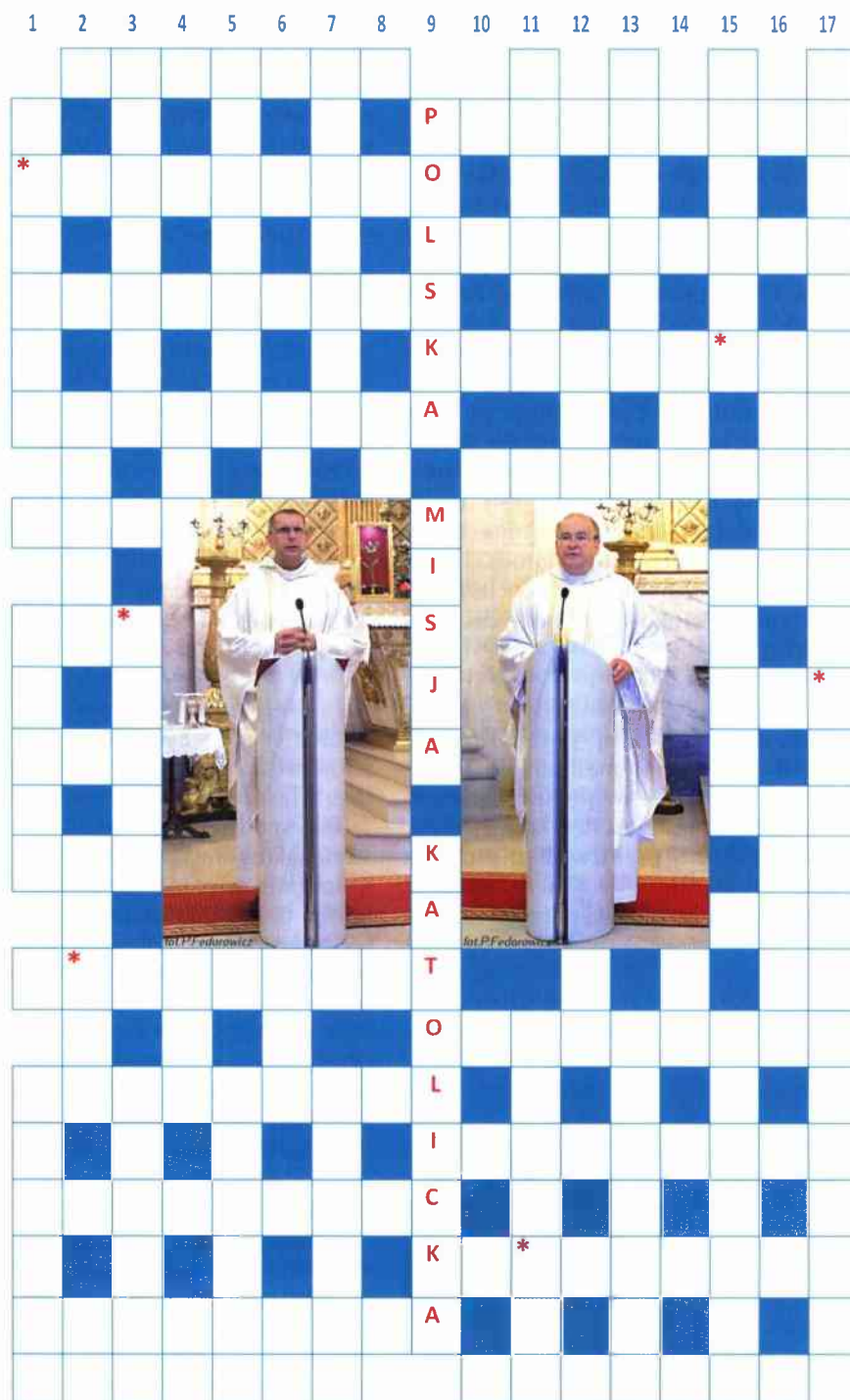
Członek Rady Polskiej Misji Katolickiej we Francji

KRZYŻÓWKA OKOLICZNOŚCIOWA

PROPONUJE: MDz

Poziomo: A-2. Formy osobników danego gatunku zwierząt lub roślin przystosowanych do warunków określonego środowiska. B-9. Substancja dodawana do potraw, poprawiająca ich smak lub zapach. C-1. Drobna wytwórczość obejmująca wykonywanie i naprawianie przedmiotów użytkowych. D-9. Nauka o liturgii. E-1. Wydarzenie poprzedzające i usprawiedliwiające inne podobne zdarzenie. F-9. Zbiór kart zawierających określone informacje, ułożonych według pewnego systemu. G-1. Święta z Dalmacji, patronka męczenników i wdów. H-10. Państwo ze stolicą w Asunción. I-1. Do niego dążymy. J-15. Ogród owocowy. K-1. Ma 12 miesięcy. L-15. Domowy mruzek. Ł-1. Faza księżycy. M-15. Gatunek papugi. N-1. Narząd wzroku. O-15. Spód czegoś. P-1. Nabywca towarów lub usług. R-9. Leczy wzrok. S-1. Jezus Chrystus. T-9. Wichrzyciel, podżegacz, podszywacz. U-1. Człowiek niezrównoważony; raptus. W-9. Ten, kto karmi; żywiciel. Y-1. Celne strzały do celu. Z-10. Kieliszek dla późnialskiego – niechlubny polski zwyczaj biesiadny.

Pionowo: 1-B. Płyn w postaci kulki. 1-K. Rodzaj bezkolizyjnego skrzyżowania. 1-S. Pokarm dla ryb wrzucany do wody w celu zwabienia ich w rejon łowiska. 2-G. Niedostępne dla duszy wielkiego grzesznika. 2-N. Wydzielone miejsce w ogrodzie, otoczone kwiatami lub krzewami. 3-A. Długi obszerny płaszcz męski, noszony dawniej przez szlachtę. 3-K. Drugie pod względem liczby mieszkańców miasto Litwy. 3-S. Obchodzi imieniny 8 lipca i 8 września. 4-G. Symbol chemiczny krzemu. 4-P. Część cyklu pracy silnika tłokowego. 5-A. Trójzab /en français, svp/. 5-S. Włochy /en italien, svp/. 6-G. 1/100 hektara. 6-P. Siła psychiczna lub fizyczna. 7-A. Książka. 7-S. Nadawane na chrzcie. 8-G. „Egoistyczny” zaimek. 11-A. Drobnopokruszone kamienie używane m.in. do wysypywania nawierzchni drogowych. 11-R. Defekt urządzenia. 12-F. Przodek bydła domowego. 12-P. Domek pszczoł. 13-A. Miasto położone w północnej części Portugalii /en portuguais, svp/. 13-R. Dramat romantyczny Zygmunta Krasińskiego napisany w 1835 w Wiedniu. 14-F. Najdłuższa rzeka na Półwyspie Iberyjskim. 14-P. Karciany tuz. 15-A. Krakowskie lotnisko. 15-J. Święcenia biskupie. 15-R. Dawniej sklep z wyrobami tytoniowymi. 16-F. Szkolny oddział. 16-M. Centralna część miasta. 17-A. Norma postępowania. 17-J. Komora powietrzna w oponie. 17-R. Grupa wysp położona w basenie Morza Karaibskiego. □

Litery z pól oznaczonych gwiazdką czytane rzędami utworzą rozwiązanie.

Rozwiązanie krzyżówki z GK nr. 22/2015: „Gratulujemy”.

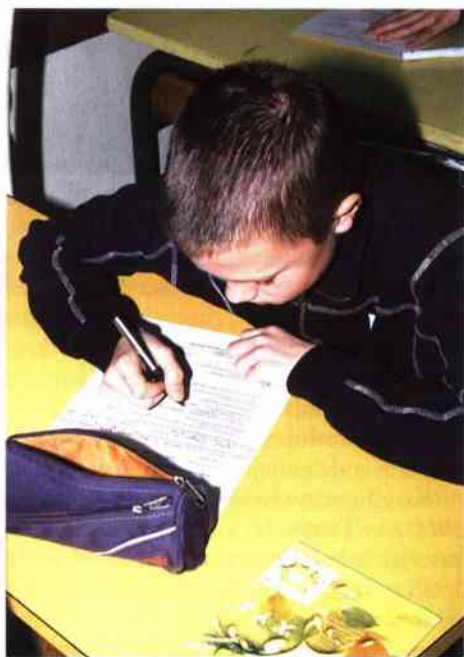
Poziomo: Polak, Polka, amper, olcha, spektator, oceny, amarant, bera, Dama, woda, elektor, trupa, rzeka, sidło, Tatry, rurka. **Pionowo:** Polska, doktorat, miara, litera, monument, różga, kartka, zapasy, apetyt, efendi, prorok, edytor, biwak, leczenie, trener, radio, aparycja, rutyna. □

Les dernières nouvelles de l'été

Ça sent la rentrée...

for: P. Fedorowicz

Les petits Polonais ont repris le chemin de l'école le 1er septembre, comme les petits Français.

Record battu ! Depuis la fin du XVIIIe siècle, le niveau le plus bas atteint par la Vistule à Varsovie était de 52 cm en 2012. Cette année, comme nous le craignons, il est descendu en dessous, à 51 cm, le 17 août dernier. Et il a continué à descendre pour arriver à 41 cm le 28 août. D'après les experts, le fleuve ne risque pas de s'assécher complètement, mais il faudra du temps pour qu'il retrouve son niveau normal. Encore faudra-t-il qu'il pleuve pour que l'eau de pluie alimente en amont le fleuve et ses affluents ! Autre conséquence de la sécheresse : les fortes puanteurs qui s'échappent des égouts dans les rues de Varsovie. Et ce n'est pas le retour de la canicule en cette fin août qui va arranger les choses...

L'une des prérogatives du président de la République polonaise, de concert avec le ministre concerné, ce sont les affaires étrangères. Le programme des premières visites du président Duda a été arrêté et sa mise en œuvre entamée. Il a commencé par l'Estonie le 23 août dernier. Cela a fait

beaucoup jaser dans le landerneau politique polonais, car il s'agit d'un tout petit pays. Le rituel d'ouverture de la présidence voudrait que l'intéressé se rende à Bruxelles, Berlin et Paris. Mais le président Duda a cassé les convenances établies en allant porter son soutien à un pays directement menacé par les chicanes de Vladimir Poutine. Il y est allé le jour de la commémoration de la signature du pacte germano-soviétique Molotov-Ribbentrop en 1939, proclamé « Journée européenne du souvenir des victimes de tous les régimes totalitaires et autoritaires » par le Parlement européen en 2009. À Tallinn, il a parlé de la paix dans le monde, du rôle de l'OTAN et de la coopération régionale des pays du flanc oriental de l'Union européenne. Cinq jours plus tard, Andrzej Duda s'est rendu à Berlin où il a rencontré le président Joachim Gauck et la chancelière Angela Merkel. L'Allemagne, c'est le voisin occidental direct dont le rôle est primordial au sein de l'Union européenne. Il y a défendu son projet de voir des implantations de l'OTAN en Pologne, ce qui n'est pas du goût des Allemands dont le pays est le principal bénéficiaire des bases de l'organisation atlantique sur son territoire. Les négociations seront serrées, car il y aura en jeu non seulement la sécurité de la Pologne et de l'Europe, mais aussi le règlement de la question dramatique des réfugiés sur le plan humanitaire. Le président Duda souhaite que dans cette question délicate, on laisse une place aux Ukrainiens qui ne manqueront pas un jour ou l'autre d'affluer en masse en raison du conflit avec les séparatistes soutenus par la Russie. Dans ce cas-là, la Pologne serait le premier pays refuge. Les prochaines visites, c'est la Grande-Bretagne et les USA. Ensuite, ce sera la Hongrie, le pays ami de toujours – « Polak, Węgier, dwa bratanki » dit le dicton depuis le Moyen-âge, c'est-à-dire « Polonais, Hongrois, deux cousins » en traduction libre. C'est aussi le Premier ministre Viktor Orbán que Jarosław Kaczyński avait pris comme modèle dans un discours qui avait fait beaucoup de bruit

dans le même landerneau politique polonais que ci-dessus. C'est aussi le Groupe de Visegrád, organisation subrégionale réunissant la Hongrie, la Pologne, la République tchèque et la Slovaquie, afin de mettre en place une coopération entre ces quatre États, à laquelle tenait feu le président Lech Kaczyński, mais qui était en sommeil depuis quelques années. Plus tard, il y aura une visite en Roumanie, où il sera encore question de l'OTAN, et à Pékin pour participer au sommet Chine-Europe centrale et orientale. On notera que dans les visites des cent premiers jours de son mandat, le président Duda n'a pas prévu la France ni Bruxelles. Bien sûr, on peut toujours aller se présenter à ceux qui font la pluie et le beau temps, mais la diplomatie, ce n'est pas seulement des ronds de jambe pour montrer qu'on est un bon élève et qu'on connaît les bonnes manières. Un pays, comme le nôtre, qui a l'ambition de faire entendre sa voix sur la scène internationale doit montrer où sont ses priorités. Les visites de courtoisie seront pour plus tard !

Trois médailles d'or aux championnats du monde d'athlétisme à Pékin : Anita Włodarczyk et Paweł Fajdek au lancer du marteau, et Piotr Małachowski au lancer du disque. Avec une médaille d'argent et quatre de bronze, notre pays se place au sixième rang du classement général – mieux que l'Allemagne, la Russie et la France. Bravo les petits !

La Pologne, pays du fromage ? On en est encore loin, mais la ville de Sandomierz est considérée comme la capitale du fromage polonais. On y trouve de superbes fromages à pâte dure qui font un peu penser aux excellents fromages de Bruges : « rubin », fromage jeune affiné pendant trois mois ; « szafir », fromage mi-vieux affiné pendant quatre mois ; et « bursztyn », fromage vieux affiné pendant six mois, parfois plus si affinité... qu'on peut utiliser comme le vrai parmesan.

35e anniversaire des accords d'août 1980, célébré dans la division comme d'habitude. Ne reste-t-il vraiment que la fracture politique en héritage ? □

Państwo wyznaniowe?

W Polsce nigdy nie groziło państwo wyznaniowe. W PRL-u, by robić karierę na wysokich stanowiskach, trzeba było wyrzec się Kościoła, albo przynajmniej kryć się z wiarą, brać kościelny ślub i chrzczyć dzieci po kryjomu. W III RP we władzy ustawodawczej, wykonawczej, sądowniczej i medialnej nie zasiadają księża. Wielkie biznesy, zbudowane często na zblatowaniu z władzą i złodziejskiej prywatyzacji, nie należą do Kościoła, ale do ludzi raczej z zupełnie innej bajki. Biskupi i księża korzystają z wolności słowa i w przestrzeni publicznej zabierają głos w różnych sprawach

ciąg dalszy ze str. 5

związanych m.in. z moralnością i dobrem wspólnym. Mają nie tylko takie prawo, ale i duszpasterski obowiązek. Ewangelia nie jest jednak abstrakcją zawieszoną w przestworzach, ale nowiną, która dotyczy konkretnego życia w wymiarze indywidualnym i społecznym. A jeśli polityk inspiruje się nauczaniem Kościoła, to nie jest w niczym mniej demokratyczny od polityka, który inspiruje się np. ideologią homoseksualną lub genderową. Ci, co straszą państwem wyznaniowym, sami takowe chcą zbudować, tyle że ich wyznaniem jest ideologia nowej lewicy. □

Dariusz Kowalczyk SJ (Gość Niedzielny)

Gratulacje papieskie, nowy kapelan

Prezydent RP Andrzej Duda otrzymał wiele gratulacji z całego świata, w tym i od Ojca św. Prezydent dokonał też wyboru swojego kapelana.

„W dniu, w którym obejmuje Pan urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, przesyłam serdeczne gratulacje i życzenia wszelkiej pomyślności” – napisał papież Franciszek w depeście gratulacyjnej do prezydenta Andrzeja Dudy.

Jak zapewnił, prosi Boga, aby swą taską wspierał prezydenta w realizacji tego odpowiedzialnego zadania. „Pokój i radość, poczucie bezpieczeństwa oraz szczęście osób i rodzin niech wypełniają codzienność wszystkich Polaków” – napisał papież Franciszek i zakończył swój list słowami - „Niech Bóg błogosławi Panu, Jego Najbliższymi i Współpracownikom oraz całemu Narodowi polskiemu”.

Andrzej Duda wybrał tymczasem prezydenckiego kapelana. Biskup tarnowski Andrzej Jez oddelegował do tej funkcji na prośbę Prezydenta, ks. Zbigniewa Krasa, dotychczasowego proboszcza w Lipnicy Murowanej. Nowy kapelan skomentował to tak: „Pan prezydent osobiście przyjechał i poprosił. Nie pytałem i nie wiem, jakie były jego motywacje. (...) Wiem jedno, mam się modlić za pana prezydenta, a ilekroć pan prezydent będzie mógł w tej modlitwie uczestniczyć, to się modlić razem z nim i wszystkimi innymi, którzy także będą chcieli w tym brać udział. To jest moje

przeżycie, ma wymiar religijny i takim powinno pozostać”.

Z kolei Prezydent w liście do parafian ks. Krasa napisał: „Zwróciłem się do Księdza Proboszcza, żeby towarzyszył mojej służbie dla Rzeczypospolitej, którą rozpoczynam właśnie w Pałacu Prezydenckim, ponieważ wiem, jak dobrze rozumie Ksiądz znaczenie słów wspólnota i solidarność. Wyrażam wielką wdzięczność Księdzu, że zgodził się pełnić posługę Kapelana Prezydenta Rzeczypospolitej. (...) Ziemia lipnicka jest bogata swoją historią i tradycją. To z Waszej społeczności wyszedł kiedyś święty Szymon, z tą ziemią związana jest św. siostra Urszula Ledóchowska. Niech dzisiaj patronują i wspierają Waszego duszpasterza w dalszej pracy dla Kościoła i Ojczyzny. Podziękował też mieszkańcom Lipnicy Murowanej za to, że „ze zrozumieniem przyjęli decyzję swojego duszpasterza” – „Wiem, że to była trudna decyzja dla Księdza Proboszcza, który nie tylko od lat jest związany z Lipnicą

Murowaną, ale przede wszystkim pełni rolę prawdziwego autorytetu dla Was współtworzących lokalną społeczność. To również trudna chwila dla całej parafialnej wspólnoty, która wraz z przenosinami oddanego duszpasterza do Warszawy traci swojego kapłana, przyjaciela i kustosa skarbow narodowej kultury”. Podobno do Pałacu ma wrócić zwyczaj codziennej Mszy św.

Ks. Zbigniew Krasa urodził się 15 lutego 1960 r. w Tarnowie. Święcenia kapłańskie przyjął w katedrze tarnowskiej 25 maja 1986 r. i pracował jako wikariusz w parafiach w Gorlicach, Bieczu i Tarnowie. W roku 1999 został mianowany administratorem parafii w Lipnicy Murowanej, a roku 2000 jej proboszczem. Ks. Krasa jest kanonikiem honorowym Kapituły Kolegiackiej w Bochni i dziekanem Dekanatu Lipnickiego. Jest laureatem nagrody marszałka województwa małopolskiego im. Mariana Korneckiego w roku 2003 za wybitne osiągnięcia w dziedzinie ochrony zabytków architektury drewnianej Małopolski oraz ich promocji, w szczególności za odnowę drewnianego, gotyckiego kościółka św. Leonarda w Lipnicy Murowanej, wpisanego na listę UNESCO. □

bus

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

Bogdan Usowicz

☺ Dwa polskie kluby zagrają w fazie grupowej Ligi Europy. Legia uporata się dwukrotnie z ukraińską Zorią Ługańsk 1:0 i 3:2, a Lech pokonał węgierski Videoton 3:0 i 1:0. Lech i Legia poznały rywali w pierwszej fazie LE. Mistrzowie Polski trafili do grupy I z FC Basel, ACF Fiorentina i portugalskim CF Os Belenenses, a zdobywcy Pucharu Polski – Legia, zagrają w grupie D z SSC Napoli, Club Brugge oraz duńskim FC Midtjylland.

☺ 7 kolejka ekstraklasy: Podbeskidzie Bielsko-Biała – Lechia Gdańsk 1:1, Wisła Kraków – Śląsk Wrocław 4:2, Piast Gliwice – Górnik Łęczna 3:0, Zagłębie Lubin – Ruch Chorzów 3:1, Korona Kielce – Pogoń Szczecin 1:1, Górnik Zabrze – Cracovia 1:1, Termalica Bruk-Bet Nieciecza – Lech Poznań 3:1, Jagiellonia Białystok – Legia Warszawa 1:1. Sensacyjny lider Piast ma 18 pkt, a druga w tabeli Cracovia – 12. Po 11 pkt. mają Legia, Jagiellonia, Korona, Pogoń i Zagłębie. Za nimi Wisła i Ruch (10).

☺ Lekkoatletyczna MŚ w Pekinie przyniosły Polakom 8 medali, tym 3 złote; 1 srebrny i 4 brązowe. Na najwyższym stopniu podium stawali Fajdek (młot), Małachowski (dysk) i Anita Włodarczyk (młot). W tabeli medalowej zajęliśmy 6 miejsce. Nie powiodło się Francuzom, którzy wrócili tylko z 2 medalami brązowymi i miejscem 31.

☺ Zagar wygrał Grand Prix Polski na torze w Gorzowie Wielkopolskim. Na drugim stopniu podium stanął Hancock, a na najniższym Woffinden, który umocnił się na pozycji lidera w klasyfikacji generalnej mistrzostw świata. Najlepiej wśród polskich zawodników spisał się jadący z „dziką kartą” Zmarlik, który zakończył swój start na czwartym miejscu.

☺ Polskie judoczki awansowały do finału turnieju drużynowego mistrzostw świata w Astanie. W spotkaniu o złoty medal uległy Japonkom 0:5 i ostatecznie zdobyły srebro. Wcześniej biało-czerwone wygrały z Algierią 5:0, Niemcami 3:2 i Rosją 5:0 (półfinał).

☺ Turniej koszykarski w Bydgoszczy: Polska – Belgia 72:52; Polska – Islandia 80:65; Polska – Liban 76:59. Polacy wygrali.

☺ Polskie siatkarki przegrały z Węgierkami 0:3 i 1:3 w kolejnych meczach Ligi Europejskiej i nie awansowały do półfinału imprezy.

☺ W meczu towarzyszym piłki ręcznej Vive Tauron Kielce zremisował z Paris S-G 32:32.

☺ Trzykrotny mistrz Polski, mistrz Europy, zdobywca Pucharu Świata, trzeci zawodnik Rajdu Dakar 2015 Krzysztof Hołowczyc, po zwycięstwie w rajdzie Baja Poland, zakończył oficjalnie karierę w rajdach terenowych.

☺ Z trzema złotymi medalami polscy kajakarze zakończyli mistrzostwa Europy juniorów i U-23 w slalomie, które odbyły się na krakowskim torze Kolna.

☺ Podnosi się temperatura przed meczami eliminacyjnymi w „polskiej” grupie. Selekcjoner Niemiec Loew zapewniał, że jego drużyna wygra mecze z Polską oraz Szwecją i zostanie liderem grupy eliminacji mistrzostw Europy. □

Trzydzieści lat

„Nie ma rzeczy nie możliwych” to motto działania ks. inf. Stanisława Jeża, a zarazem tytuł najnowszej książki, która przedstawia jego rys duszpasterski i opowiada o osiągnięciach i filozofii trzynastego Rektora Polskiej Misji Katolickiej.

Jerzy Klechta poświęcił już PMK i Księdzu Rektorowi kilka opracowań. W najnowszej, „jeszcze cieplej” publikacji, wydanej pod koniec sierpnia 2015 roku, mamy niejako rekapitulację 30-letniego dzieła Ks. Jeża, który odchodzi właśnie na emeryturę. Jest to praca o tyle znamienita, że podsumowuje cały okres posługi rektorskiej. Mówienie o „zasłużonej” emeryturze jest banałem, ale w tym akurat przypadku wydaje się jak najbardziej adekwatne.

„Po zakończeniu jednej sprawy, ks. Stanisław zwyczajnie zabiera się do realizacji następnego dzieła. W praktyce przedstawiało się to tak, że jednocześnie zajmował się kilkoma tematami i przedsięwzięciami. Towarzyszyło temu niezmiennie dawanie świadectwa wiary...” – czytamy w książce, która wymienia niemal cały dorobek Ks. Rektora. Dziesiątki nowych wspólnot polskich we Francji, nowi księża z Polski, pracujący często we wspólnotach polsko-francuskich i dający świadectwo powszechności Kościoła. Domy rekolekcyjno-pielgrzymkowo-pobytowe, od Bellevue w Lourdes, po najnowsze „dzieło”, jeszcze „w budowie” – La Ferté Imbault. Do tego organizacja życia religijnego Polaków we Francji, kontynuowanie tradycyjnych piel-

grzymek emigracji, ale i początkowanie tradycji pielgrzymowania Polaków do miejsc świętych w regionach, gdzie mieszkają. Współdziałal w dziesiątkach wydarzeń patriotycznych, twarda obrona i zaangażowanie w obronę historycznego testamentu Polonii we Francji, w tym starania o utrzymanie Szkoły Polskiej, czy Domu Kombatanta. Są na tej drodze i pomniki Jana Pawła II, i wiele dzieł dobroczynnych. Taką statystykę można by prowadzić jeszcze długo. Po szczegóły odsyłamy do książki, która choć niewielka rozmiarami, zawiera wiele istotnych danych.

Pracę otwiera list Prymasa Ks. Abpa Wojciecha Polaka do „Czcigodnego Księdza Infutata”, w którym zauważa on „wyjątkową troskę duszpasterską...” Adresata. Kolejne rozdziały poświęcone są formacji duchowej Ks. Stanisława, krótkiej historii Polskiej Misji Katolickiej, opowieści o „stylu działania” Ks. Rektora i jego wizji teologicznej. W rozdziale piątym znajdziemy podsumowanie ostatniego 10-lecia działań Ks. inf. Stanisława Jeża, zaś szósty omawia historię pojawienia się w Paryżu pomnika św. Jana Pawła II. Książkę kończą wybrane fragmenty homilii Ks. Infutata, m.in. na Tydzień Miłosierdzia,

Jerzy Klechta

NIE MA W ŻYCIU RZECZY NIEMOŻLIWYCH

PARYŻ 2015

dotyczące zagrożeń ze strony islamu, czy o historii polskiej emigracji we Francji. W sumie lektura niemal obowiązkowa i warto, by ta książeczka znalazła się na półce polskiego emigranta.

Jan Kciuk

Jerzy Klechta, *Nie ma rzeczy niemożliwych. Ks. Infutata Stanisława Jeża wieloletni rektor PMK we Francji*. Paryż 2015, ss. 88 oraz kolorowe ilustracje. O książkę można pytać w Biurze PMK w Paryżu, tel. 01 55 35 32 23.

Kto marnuje żywność?

Socjalizm bazuje na populizmie. Dobrym dowodem na to jest „walka” ministra ekologii Segolene Royal z marnowaniem żywności.

Ostatnio obrywa się sporo sieciom wielkiego handlu. Po dodatkowym opodatkowaniu, zwalczaniu niedzielnej pracy w handlu i walce ze śmieciowymi umowami dla pracowników, przyszła pora na oskarżanie wielkich sieci o marnotrawienie żywności. Pani minister

O odpowiedzialności...

ciąg dalszy ze str. 5

Świat numer dwa. Żyje nim ostatnio pół kraju, śledząc różne tabloidy. Rzecz o najstarszej mamie w Polsce i jej dzieciach – bliźniakach. Mama ma lat 60, zdecydowała się na in vitro. Urodziła wspaniałe dzieci, które bardzo kocha i które rozwijają się wspaniale. Mama jednak narzeka i skarży się wszem i wobec, że z emerytury trudno wychować dzieci. A latka przecież leżąca... Mama chce więc wsparcia państwa, które to przecież powinno wspomóc ją w tożeniu na dzieci. Reakcje internautów: w sporej części mocno wspierające. Piszą oburzeni, że taka dobra i kochająca mama („tak długo na dzieci czekała...”), powinna mieć możliwość godnego wychowania dzieci. I rzadko kto się zajęknie, że in vitro, że wiek matki, że kompletny brak

obietca ostrą interwencję i ograniczenie takowych praktyk podtych kapitalistów. Tymczasem francuskie sieci handlowe odpowiadają, że to próba ich stygmatyzacji, a ich firmy od dawna minimalizują straty i starają się wspomagać charytatywne stowarzyszenia. Przypominają, że przekazują około 120 milionów posiłków dla biednych, m.in. przez banki żywności. Tymczasem obraz bogatych firm utuczonych na handlu doskonale wpisuje się we wszystkie lewicowe stereotypy i minister ekologii łatwo zbijać na tym, nomen omen, kapitał.

W rzeczywistości, większość danych mówi, że na 100% marnotrawionej żywności 70% takich strat przypada po prostu na domowe gospodarstwa. 15% marnowane jest w restauracjach i dopiero na 3. miejscu są wielcy dystrybutorzy i ich sieci handlowe (6%). 5% marnuje się jeszcze „w polu” u rolników, a 4% w przetwórstwie spożywczym. Pogoń króliczka w postaci bogatych sieci handlowych brzmi jednak dla ucha mającego coraz mniejszą siłę nabywczą konsumenta wyjątkowo dobrze. □

Jan Kciuk

odpowiedzialności. I działanie, które po prostu powinno być zakazane. Ze względu na dobro dzieci właśnie.

I tu się właściwie powinno urwać porównanie reakcji i światów. Bo każdy, kto ma nieco wrażliwości, doskonale zrozumiał... Niemniej zestawienie dwóch światów i dwóch (niby podobnych) potrzeb pokazuje, że coś się stało negatywnego z naszym patrzeniem na świat i bliźnich. Życzę „najstarszej mamie w Polsce” i jej dzieciom wszystkiego, co najlepsze. Przede wszystkim zdrowia i rozsądku. Towar często deficytowy. Natomiast rodzinom polskim takich zmian w polityce rodzinnej, które pozwolą na godne funkcjonowanie, możliwości harmonijnego rozwoju i wychowywania dzieci. A co za tym idzie – również i braku upokarzających komentarzy. □

M.P. (Gość Niedzielny)

Pielgrzymka do Meksyku Sanktuarium MB w Guadelupie 18 - 31 stycznia 2016

Odpowiadając na ponawiane prośby, o zorganizowanie Pielgrzymki do Sanktuarium Matki Bożej w Guadelupie w Meksyku, Polska Misja Katolicka we Francji, proponuje więc Pielgrzymkę w styczniu 2016 r. Ze względów ekonomicznych, wymagana jest liczba przynajmniej 35 osób. Listę pragniemy zamknąć już 30-go września, ponieważ wtedy, będzie można uzyskać lot bezpośredni do Mexico. Wylot z Paryża 18-go stycznia 2016 z CDG o g. 8h50, przylot do Mexico, tego samego dnia o g. 18h50. Powrót: 29-go stycznia o g. 21h10, przylot do Paryża CDG 30-go stycznia g. 14h27.

Ramowy program: Mexico City – Sanktuarium w Guadelupie, Puebla, Oaxaca, Tuxtla Gutierrez, San Cristobal, Archeologia Palenque–Chaptoton–Campeche, Merida, Mexico–City. Zasadniczym celem jest Sanktuarium Matki Bożej w Guadelupie. Mexico – stolica wielu kultur Ameryki Środkowej. Puebla – ulubione miasto św. Jana–Pawła II. Oaxaca – największa piramida Ameryki; archeologia Azteków. Góry Sierra de Miahuatlan, Sierra Madre de Chiapas i Kanion Sumiderro. Palenque – «serce archeologii Meksyku». Zatoka Atapulco. Powrót do Mexico na odlot do Paryża.

Pielgrzymce będzie towarzyszył przewodnik w języku polskim.

Duchowym przewodnictwem będzie zajmował się Ks. dr Krystian Gawron, wicerektor PMK we Francji.

Koszta Pielgrzymki 2.600 euro – obejmują: przelot, transfery, ubezpieczenie, hotele, wstępy, wyżywienie (śniadanie i obiady-kolacje). Polacy i Francuzi muszą mieć ważny paszport. Wizy nie potrzeba.

Zgłoszenia do 30- września 2015

należy kierować do: Ks. dr Krystian Gawron, Polskie Seminarium w Paryżu (11, rue Jules Guesde 92 1300 Issy les Moulineaux), e-mail: sempol.paris@gmail.com tel. 01 46 45 79 79. Przy zgłoszeniu należy podać dane paszportowe, adres (telefon i ew. e-mail) oraz uiścić wstępną opłatę 1.000 euros. Czek należy wypisać na: «Aumônerie Polonaise» z dopiskiem na odwrocie czeku: «Pielgrzymka do Meksyku». □

Ks. prał. dr Krystian Gawron

Stowarzyszenie „Kresy” en France

Zarząd Stowarzyszenia „Kresy” we Francji zaprasza na konferencję audiowizualną, Prof. Janusza Smazy

„Ratowanie świątyń i innych zabytków polskich na Kresach”

w niedzielę 20 września o godz. 16.

w Centrum Dialogu Ks. Pallotynów w Paryżu – 23–25, rue Surcouf.

Serdecznie zapraszamy na konferencję i dyskusję przy koktajlu.

Więcej informacji – tel. 01 43 03 38 33; 06 62 69 13 83

OFIARY NA TYDZIEŃ MIŁOSIĘRDZIA

Nawala Irene - Courcelles -	20€
Pawlaczyk Jules - Dourges -	50€
Perzewski Therese - Evin Malmaison -	30€
Puszkarek Tadeusz - Evin Malmaison -	20€

Sadowski - Courcelles -

15€

Skrobala Julia Helena - Dourges -

50€

Dalsze ofiary prosimy przysyłać na adres: Mission Catholique Polonaise, 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris, wpłacając na: CCP 1268-75 N PARIS

Ofiarodawcom składamy serdeczne „Bóg zapłać”

Studium Filozoficzno-Etyczno-Społeczne im. Jana Pawła II przy PMK w Paryżu

Przyjmuje zapisy na następujące kursy/formacje:

1. Konwersatoria z podstaw wiedzy filozoficzno-teologicznej (studium formacyjne)

Konwersatorium ma na celu prezentację tematyki z zakresu filozofii, etyki, antropologii, polityki, teologii. Skierowane jest do wszystkich zainteresowanych tematyką i podjętą na zajęciach problematyką. Zajęcia od poniedziałku do piątku w godz. 19³⁰-22⁰⁰.

2. Studium Architektury Ogrodów, Wnętrz i Florystyki

4-semesterne Studium przybliży nowoczesne trendy w kształtowaniu przestrzeni, pozwala na przyswojenie problematyki projektowania i urządzania wnętrz i terenów zieleni. Zajęcia weekendowe: piątek 19³⁰-22⁰⁰ sobota 9⁰⁰-16⁰⁰ niedziela 9⁰⁰-13⁰⁰.

3. Sztuka etykiety i konwersacji – konwersatoria i warsztaty

Celem zajęć jest zapoznanie słuchaczy z podstawami wiedzy ze sztuki etykiety, nabycie umiejętności praktycznego stosowania zasad

etykiety, odkrycie znaczenia etykiety dla kształtowania i realizacji życia zawodowego (etykieta w biznesie), rodzinnego, towarzyskiego, a także doskonalenia kultury życia społecznego. Zajęcia od poniedziałku do piątku w godz. 19³⁰-22⁰⁰.

4. Kurs na Mediatora Sądowego – w przygotowaniu

Celem kursu jest zdobycie wiedzy i umiejętności w rozwiązywaniu sporów i konfliktów za pomocą mediacji. Uzyskania zawodu Mediatora. Podczas szkolenia uczestnik uczy się metod rozpoznawania, negocjacji i klasyfikowania konfliktów. Zajęcia weekendowe: piątek 19³⁰-22⁰⁰ sobota 9⁰⁰-16⁰⁰ niedziela 9⁰⁰-13⁰⁰.

Zajęcia będą odbywać się w Seminarium Polskim w Issy-les-Moulineaux, 11 rue Jules Guesde.

Szczegółowe informacje i zapisy w sekretariacie Studium 263 bis, rue Saint Honoré 75001 Paris. Godziny otwarcia sekretariatu: we wtorki i czwartki w godz. 9³⁰-12³⁰ i 16⁰⁰-19⁰⁰. Tel. 01 42 60 66 58 e-mail: studiumkul@free.fr □

fot. D. Tarnowska-Kasparian

15 Sierpnia

Hanna Talko - SPK Francja

15 sierpnia 2015 r. minęła 95. rocznica zwycięskiej bitwy nad bolszewikami. Jest to także dzień pamięci o wszystkich polskich żołnierzach.

W tej intencji została odprawiona Msza św. w kościele polskim Wniebowzięcia NMP w Paryżu. Uroczystej Eucharystii przewodniczył, i wygłosił homilię, ks. proboszcz Wacław Szubert.

Stowarzyszenie Polskich Kombatantów i ich Rodzin we Francji – jak co roku, od 1948, obchodzi to święto uroczystą ceremonią składania wieńców i zapalania znicza pod Łukiem Triumfalnym w Paryżu.

Z ramienia SPK kwiaty składali w tym roku prezes Zarządu Krajowego J. Kukuryka, w obecności członków Zarządu, H. Talko i I. Wahl-Damasiewicz. W uroczystości uczestniczyli przedstawiciele Konsulatu i Attachatu Wojskowego Polskiej Ambasady we Francji: konsul B. Ješko, ptk St. Pawlikowski, pptk T. Pita, pptk W. Reszka. Zapalenia znicza dokonał Prezes SPK wraz z Konsul i pracownikami Ataszatu.

Odpowiedzialnym za ceremonię z ramienia «La Flamme» był D. Kudliński – prezes Société d'Encouragement National et Interna-

tional de Sauveteur i Joseph Surowiec – delegat gen. Beauchene, prezesa "Fédération des Anc. Comb. Résidant hors de la France". Obecni byli sztandarowi: J. Kieszczyński «La Flamme», A. Serafin – SPK Zarząd Krajowy, St. Aloszko – SPK Koto Paryż, B. Woszczyzna – sztandar Armii Krajowej.

Na zakończenie uroczystości A. Radziszewski, tenor z chóru „Piast” (pod batutą M. Blicharza) odśpiewał Mazurka Dąbrowskiego i Marsyliankę.

15 sierpnia 1920 r. jest doniosłą datą, dniem zwycięstwa nad śmiertelnym wrogiem Polski, nad bolszewikami. Wcześniej, po 4 latach światowej wojny, 11 listopada 1918 r. nastąpiło zawieszenie broni. Potem, w czerwcu 1919 podpisano Traktat Wersalski i po 123 latach zaborów, Polska odzyskiwała niepodległość. Dla żołnierza polskiego nie oznaczało to jednak pokoju. W przededniu Matki Boskiej Zielnej 1920 r. na Warszawę szła bolszewicka ofensywa. Jednak noc 15 sierpnia stała się datą początku polskiej kontrofenywy (wg planu Naczelnika Państwa J. Piłsudskiego). Żołnierz polski, zawsze wierny, nad życie kochający wolność, nie zawiódł. Zwyciężył. Czekały go jednak i kolejne batalie. Za te wielkie trudy, poświęcenia i zwycięstwa polskiemu żołnierzowi – cześć, chwała i pamięć! □

fot. D. Tarnowska-Kasparian

Dzień Wojska w Paryżu

Tak jak od wielu lat, w święto Wojska Polskiego odbywało się uroczyste zapalenie znicza pod pomnikiem Nieznanego Żołnierza w Paryżu. I jak od lat było pięknie, ale trochę... pusto.

Pod Łukiem Triumfalnym zebrali się kombatanci polscy i francuscy oraz garstka Polaków z Paryża, a nawet kilku turystów – „ochotników” z kraju. Uroczystości rozpoczął krótki przemarsz Polami Elizejskimi pod Łuk. Policja wstrzymała ruch, a setki turystów witało przemarsz pocztów sztandarowych, kombatantów i Polonii gorącymi brawami. Po zapaleniu znicza, złożeniu wiązanek kwiatów i apelu, pod sklepieniem Łuku wybrzmiały hymny naro-

dowe Polski i Francji. Później nastąpiły jeszcze wpisy do Księgi Pamiątkowej i uczestnicy uroczystości, wraz z tłumem, który szczerze otaczał plac, zaczęli się rozchodzić...

Obecność polska 15. 08. pod Łukiem Triumfalnym jest wydarzeniem szczególnym. Chwała polskiego oręża zapisana m.in. w nazwach pól bitewnych tego monumentu, dopełniana jest symbolem zapalenia ognia przy Żołnierzu Nieznanym. Szkoda jedynie, że być może wakacyjny okres, powoduje, iż tego dnia zjawia się tu nas tak mało. Brakuje harcerzy, młodzieży, przedstawicieli innych, poza SPK, polskich stowarzyszeń. Warto o to zadbać za rok i zaprosić tu tych wszystkich rodaków i przybyszów z Kraju, którzy w Paryżu się wówczas znajdują. Wszak „polska defilada” na Polach Elizejskich to rzecz wyjątkowa... (Red.)

Zmarł Ks. prał. Ksawery Franciszek Sokołowski

17 sierpnia 2015 r. odszedł do Pana w wieku 75 lat Ks. prał. Franciszek Ksawery Sokołowski – Kanonik Senior Kapituły Bazyliki Archikatedralnej Częstochowskiej, emerytowany wieloletni pracownik Kurii Metropolitalnej w Częstochowie, Dyrektor CARITAS Archidiecezji Częstochowskiej, współpracownik Tygodnika Katolickiego "Niedziela", duszpasterz polonijny w Miluzie we Francji od 1 października 1985 r. 25 sierpnia 1992 i w Szwajcarii w latach 1992 – 1998.

Urodzony 3 grudnia 1939 r. w Osjakuwie, święcenia kapłańskie otrzymał 29 czerwca 1962 r. Uroczystości pogrzebowe odbyły się w parafii pw. św. Piotra i Pawła w Częstochowie 20 sierpnia 2015. 21 sierpnia odbyło się przeniesienie ciała Zmarłego do kościoła parafialnego, gdzie odprawiona została Msza św., po której nastąpił pogrzeb na cmentarzu parafialnym na Lisińcu. Liturgii pogrzebowej przewodniczył ks. abp senior Stanisław Nowak. Zostały odczytane przestania kardynała Stanisława Dziwisza, abpa Józefa Michalika, abpa Wacława Depo i bpa Ryszarda Karpińskiego. Miłosierny Boże, spraw, aby Twój sługa, prezbiter Franciszek Ksawery, którego w ziemskim życiu zaszczyliłeś świętym posłannictwem, radował się wiecznie w niebieskiej chwale. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.

W tej refleksji chciałbym zatrzymać się przy grobie Łazarza i przypomnieć, jak przybył do tego grobu Pan Jezus i zaptakał. A potem powiedział: „Łazarzu, wyjdź na zewnątrz...” (por. J 11, 1-44).

Jesteśmy dziś poruszeni śmiercią ks. prał. Ksawerego Sokołowskiego. To wielki życiorys. Dla mnie był to człowiek,

którego znałem ponad 60 lat, jeszcze z czasów Niższego Seminarium, kiedy przygotowaliśmy się do kapłaństwa. Był młodzieńcem dobrym, zawsze życzliwym, błyskotliwym, o wielorakich zdolnościach, a przy tym bardzo koleżeńskim i serdecznym. Pamiętam, jak bardzo lubił i cenił już później kleryka Ksawerego rektor WSD ks. Julian Nowak. Gdy jako diakon Sokołowski poszedł na studia na KUL w 1961 r., ks. rektor Nowak mówił do mnie – już wtedy wyświęconego młodego księdza – że boi się trochę o Ksawerego, który został skierowany na studia z teologii fundamentalnej, bo „jest jeszcze taki młody”. Nie miał święceń kapłańskich, ponieważ nie miał wtedy wieku wymaganego do święceń. Studia KUL-owskie Ksawery ukończył ze stopniem licencjata teologii. Po studiach, w 1964 r. został kapelanem bp. Stefana Barety, nowego ordynariusza częstochowskiego. Bardzo dobrze zapisał się już w początkach swojej działalności. Na pogrzeb ojca ks. Ksawerego, śp. Ludwika Sokołowskiego, w Wieluniu przybyło ok. 140 kapłanów, co świadczyło o tym, że był lubiany i szanowany.

Bp Bareta bardzo ufał swojemu kape-

lanowi. W tym trudnym czasie miał bardzo częste kontakty z Księdzem Prymasem Wyszyńskim. Ksiądz Prymas również poznał ks. Ksawerego, lubił go i bardzo poważał. Podobnie cenił ks. Ksawerego Instytut Prymasowski, a także sekretarze Księdza Prymasa: ks. Hieronim Goździewicz i ks. Władysław Padacz oraz sekretarz Episkopatu bp Bronisław Dąbrowski.

Praca na stanowisku kapelana nie trwała długo, bo w 1968 r. ks. Ksawery został wysłany na studia do Rzymu. Bp Stefan Bareta liczył jednak na jego powrót do pracy w kurii i dlatego nie zwalniał go z funkcji kapelańskiej. W Rzymie ks. Sokołowski zaskarbił sobie duże zaufanie ks. inf. Franciszka Mączyńskiego, rektora Polskiego Instytutu w Rzymie, wielkiego przyjaciela kard. Wyszyńskiego i bp. Barety.

W Rzymie ks. Ksawery nawiązał wiele kontaktów i przy wielu okazjach opowiadał nam, swoim kolegom, o różnych sytuacjach, które były jego udziałem w Wiecznym Mieście. W 1978 r. ks. Ksawery towarzyszył biskupowi częstochowskiemu Stefanowi Barele w spotkaniu z papieżem Pawłem VI.

30 sierpnia 1972 r. ks. Sokołowski zostaje kierownikiem Wydziału Duszpasterskiego Kurii Diecezjalnej w Częstochowie. To nowy etap w jego pracy. Nawiązuje wiele kontaktów z ówczesnymi biskupami w Polsce, m.in. z arcybiskupem a potem kardynałem Bolesławem Kominkiem oraz z kard. Karolem Wojtyłą. Dla różnych pracowników Wydziałów Duszpasterskich jego obecność jest znacząca.

Po wyborze ks. Karola Kard. Wojtyły na Stolicę Piotrową 9 listopada 1979 r. ks. Sokołowski zostaje mianowany administratorem ośrodka Corda Cordi w Rzymie. Jest to duże wydarzenie zarówno dla niego, jak i dla Polaków oraz dla częstochowskiej diecezji. Trzeba tu odnotować jego piękną współpracę z o. Kazimierzem Przydatkiem, jezuitą, z którym razem bardzo wiele zrobili dla polskich pielgrzymów. Zaszła wtedy także potrzeba stworzenia Biura Prasowego Episkopatu Polski na Zachodzie, ponieważ ożywiła się potrzeba kontaktów z mediami. a w Polsce w tamtym czasie panował jeszcze ciągle reżim komunistyczny. Prymas Wyszyński wspomagany przez sekretarza Episkopatu abp. Dąbrowskiego oraz w Rzymie właśnie ks. Soko-

łowski razem z o. Przydatkiem prowadzili różne działania medialne. Z czasem zaprosili do współpracy o. Konrada Hejmo OP.

Ks. Ksawery uczestniczył w bardzo istotnych działaniach polskiego Episkopatu, świadczących o ogromnym zaufaniu prymasa Wyszyńskiego i abp. Dąbrowskiego do ks. Ksawerego. Oczywiście, czas lat 80. był bardzo napięty, było wiele trudnych spraw związanych z funkcjonowaniem i misją polskiego Papieża. Ks. Ksawery został wkrótce dyrektorem Domu Polskiego przy Via Cassia, uczestniczył zresztą w wydarzeniu zakupu tego domu. Lata 80. były okresem ważnym w życiu młodego kapłana ks. Sokołowskiego, zaangażowanego w różne akcje na rzecz Kościoła w Polsce.

Ks. Sokołowski wydawał też w Rzymie książki i zajmował się produkcją filmów. Jeszcze niedawno przekazywał pozostałe filmy do niektórych instytucji. Jest to bogaty owoc jego pracy z tamtych lat. Zresztą miałem ciągle nadzieję, że Ksiądz Prałat udzieli "Niedzieli" większego wywiadu na temat tamtych czasów, ale niestety, nie zdążyliśmy i wiele spraw zabrał ze sobą do grobu. Wielu polskich biskupów, którzy dzisiaj są już być może w wieku emerytalnym, było zaprzyjaźnionych z ks. Sokołowskim. Często, gdy sam spotykałem się z niektórymi z nich, pytali: A co robi Ksawery? Byli bardzo serdecznie nastawieni do niego i pamiętali go, jako kapłana bardzo dynamicznego, przedsiębiorczego i pełnego apostołskiej gorliwości.

1 października 1985 r. ks. Ksawery Sokołowski udaje się z Rzymu do Miluzy we Francji, gdzie podejmuje duszpasterstwo Polonii. Ta jego praca trwa do 25 sierpnia 1992 r. Gdy zostaje rektorem Polskiej Miski Katolickiej w Szwajcarii, organizuje duszpasterstwo, reorganizuje Fundację im. O. Bocheńskiego, wydaje miesięcznik „Wiadomości”, tworzy rady duszpasterskie. Na wysokim poziomie stawia apostołstwo świeckich, korzysta także z pomocy wielu księży i studentów. Zaprasza także do Szwajcarii swoich kolegów, m.in. z Częstochowy, i ciągle ma kontakt ze swoją diecezją, ze swoimi biskupami, z braćmi kapłanami. W ciągu swojego długiego pobytu za granicą zrobił bardzo wiele dla polskich księży, którzy przybywali do Rzymu, do Francji i do Szwajcarii. To człowiek, któremu bardzo wielu

ludzi dużo zawdzięcza i powinno okazać wdzięczność.

20 marca 1998 r. ks. Ksawery wraca do Częstochowy i zostaje najpierw dyrektorem domu Caritas przy ul. Staszica, a 4 lutego 1999 r. otrzymuje nominację na dyrektora Caritas Archidiecezji Częstochowskiej. Pełni tę funkcję do 2005 r. I tu wykazuje się niezwykłą przedsiębiorczością i pomysłowością. Organizuje m.in. ośrodek dla dzieci w Poniku k. Częstochowy, który do dnia dzisiejszego pięknie funkcjonuje pod nową już dyrekcją Caritas. Myślę zresztą, że znajdują się ludzie, którzy i ten temat zgłębią i potraktują studyjnie całe życie i pracę ks. prał. Ksawerego Sokotowskiego.

Potem ks. Sokotowski zamieszkuje w domu rodzinnym w Częstochowie. Tutaj dopada go choroba Parkinsona i wiele innych poważnych dolegliwości zdrowotnych, m.in. w tym czasie przechodzi zawał serca. Choroba i cierpienie były przez niego

przyjmowane z ogromną pokorą i uznaniem woli Bożej.

Ks. prał. Ksawery Sokotowski należał także do pierwszego zespołu redaktorów „Niedzieli”, powołanego przez bp. Stefana Baręty w 1981 r. Należeli też do niego nieżyjący już dziś ks. Ludwik Warzybok i ks. Józef Życiński, a także żywa legenda Jasnej Góry – o. Jerzy Tomziński i piszący te słowa jako redaktor naczelny. Ks. Sokotowski bardzo mnie wspierał w tworzeniu tygodnika, a potem pisał do „Niedzieli” i cały czas służył swoją radą i doświadczeniem. Także w ostatnim czasie, gdy już chorował i cierpiał, nie zaniedbywał pisanie i przekazywał swoje teksty na tamy naszego tygodnika. Pragnę w tym miejscu wyrazić podziw dla jego wielkiej gorliwości pisarskiej oraz zaangażowania w sprawy Kościoła, który był jego wielką miłością. Do końca żywo interesował się wydarzeniami z życia Kościoła w Polsce i na świecie i często je komen-

tował. Nawet kiedy nie mógł już wychodzić z domu, jego oczy wciąż były utkwione w ekranie komputera.

Ksiądz Prałat bardzo szanował księży diecezjalnych i wielu z nich odwiedzało go podczas choroby. W czasie swego pobytu na Zachodzie zawsze wychodził naprzeciw młodym księżom, którym pomagał załatwiać stypendia i odnaleźć się w Rzymie, w Paryżu czy w Genewie. Był człowiekiem szerokich i wielkich wizji. Miał także kontakty z Polonią w USA, z prezesem Kongresu Polonii Amerykańskiej w Chicago p. Edwardem Moskałem i z wieloma znanymi działaczami polonijnymi.

Śmierć ks. prał. Ksawerego Sokotowskiego dotknęła nas boleśnie. Ufamy, że jego dobroć i gorliwość zostanie nagrodzona przez miłosiernego Boga.

Niech odpoczywa w pokoju wiecznym. Amen. □

Ks. prał. Ireneusz Skubiś

Dourges - Poświęcenie Ołtarza Jezusa Miłosiernego

W niedzielę 26 lipca, kolejna uroczystość zgromadziła liczne grono wiernych w polskim kościele Św. Stanisława w Dourges.

Drugi ołtarz wykonany przez rzeźbiarzy z Chochotowa J. i K. Zięderów, ufundowany przez gminę i miasto Raszków, został poświęcony, w obecności delegacji z tego partnerskiego z Dourges miasta oraz tamtejszego chóru.

Msza św. została odprawiona przez ks. prob. Leszka Wojciechowskiego i ks. Stanisława Jurkowskiego, w obecności władz gmin Dourges i Raszkowa oraz przedstawicieli organizacji polonijnych, m.in.

honorowy prezes Kongresu Polonii Francuskiej/Maison de la Polonia de France – pani Franciszka Aghamalian-Konieczna.

Po zakończeniu Mszy św., odbył się niezwykle moment: pan Edmond Oszczak, Kawaler Orderu Zastugi RP, prezes Koordynacji Polonijnej i Stowarzyszenia Opieki nad kościołem św. Stanisława w Dourges, otrzymał Srebrny Medal Zastużony Kulturze «Gloria Artis» polskiego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Naro-

dowego, za osobisty wkład i zaangażowanie w dziedzinie ochrony kultury i dziedzictwa narodowego w północnej Francji. Odznaczenie wręczyła pani Krystyna Satańska, w imieniu min. Małgorzaty Omilanowskiej, przy asyście pana Jacka Bartczaka, burmistrza gminy i miasta Raszków, przy oklaskach uznania dla „Edzia”, znanego działacza na rzecz polskości, znakomitego „Ambasadora” Polski i Polonii. □

Z życia alzackiej Polonii

Na początku tego roku po ciężkiej chorobie zmarł nasz kapłan, ks. Marian Kurnyta. W jego miejsce Polska Misja Katolicka skierowała do pracy w Alzacji ks. Kazimierza Kopacza. Przybył do nas z Lourdes. Życzymy mu, aby kierował tak sprawnie kościołem, jak czynił to nasz poprzedni duszpasterz. „Szczęść Boże”.

Wielkanoc, Święto 3 Maja, pielgrzymka do Thierenbach, Boże Ciało – uroczystości te były już organizowane przez ks. Kopacza i zostały przez wiernych ocenione wysoko. Piszę o „ocenie”, bo ciągle w pamięci mamy, jak było to organizowane przez naszego ks. Mariana Kurnyę. Stów krytyki nie było ze strony parafian. Jest dobrze.

Zatrzymam się na uroczystości w Thierenbach.

Zaproszony został rektor Polskiej Misji Katolickiej ks. inf. Stanisław Jeż, który odchodzi wkrótce na emeryturę.

Bazylika zapętniła się wiernymi przybyłymi z Alzacji, Niemiec i Szwajcarii. Coroczną, polonijną uroczystość uświetniają zespoły folklorystyczne i chór. Wystuchaliśmy mądrej homilii, podczas której ks. Rektor przywoływał lata pracy ks. Mariana Kurnyty.

W czerwcu, ks. Kazimierz Kopacz postanowił zorganizować wyjazd na grób śp. ks. Mariana Kurnyty do Polski, do Starego Sącza.

Po załatwieniu wszystkich formalności, pełen ludzi autobus wyruszył w długą drogę do naszej ojczyzny. Jadą z nami też Francuzi, którzy w Polsce będą pierwszy

raz. Jeszcze raz będziemy dziękować Bogu za lata, które ks. Marian spędził w Alzacji. Po wielu godzinach drogi, szczęśliwie dojechaliśmy do Domu Pielgrzyma „Opoka” w Starym Sączu, gdzie przez wszystkie dni pobytu byliśmy goszczeni przez dyrektora ks. dra Marcina Kokoszkę i jego wspanią ekipę. Ośrodek „Opoka”, położony jest w cichym miejscu, idealnym do wypoczynku, ale i refleksji; tuż obok „papieskiego ottarza”, gdzie Jan Paweł II kanonizował św. Kingę. Bardzo mile jesteśmy zaskoczeni gościnnością gospodarza. Luksusowe pokoje, wspaniałe jedzenie, same plusy. Gospodarz „Opoki” – ks. Kokoszka doglądał wszystkiego, by nam niczego nie brakowało. Bardzo mu dziękujemy za jego serce, serdeczne „Bóg zapłać”.

Pierwszego dnia, wcześniej rano śniadanie i idziemy na Mszę św. za zmarłego ks. Mariana. Eucharystię sprawuje nasz duszpasterz ks. Kazimierz. Homilia, tży w naszych oczach i w oczach ks. Kopacza. Wspomnienia i żal, dlaczego tak szybko odszedł od nas, od rodziców i rodzeństwa. Widać taka była wola Pana Boga. Na naszą Mszę św. przybyli rodzice śp. ks. Mariana i rodzina. Po zakończeniu Eucharystii, idziemy na cmentarz. Zapa-

lamy znicze. Modlimy się przy grobie śp. ks. Kurnyty. Przesuwamy paciorki różańca, za duszę ks. Mariana. I tży same płyną z oczu. – Bardzo nam ciebie brakuje, ale w naszych sercach pozostaniesz na zawsze. Żegnaj.

Kilkudniowy pobyt w Polsce jest wypełniony co do godziny. Zwiedzamy Dolinę Popradu, Krynicę, Kraków, Kalwarię Zebrzydowską, Wadowice, Oświęcim, Łagiewniki, Częstochowę. Mamy zamówione Msze święte w Kalwarii Zebrzydowskiej, Łagiewnikach i na Jasnej Górze.

Eucharystia u stóp Czarnej Madonny. Modlimy się w intencjach, jakie przywieźliśmy ze sobą od osób, które nie mogły przyjechać tu z nami; i we własnych. Bazylika, jak zwykle na Jasnej Górze, wypełniona jest po brzegi pielgrzymami. Wzruszenie, modlitwa, zapewnimy Panią Jasnogórską, że jeszcze tu przyjedziemy.

Ponownie słowa podziękowania ks. Marcinowi – dyrektorowi Domu Pielgrzyma „Opoka” ze Starego Sącza, za zorganizowanie nam pobytu w Kraju.

Powrót do Francji. Wszystko, co dobre szybko się kończy. Nasza wyprawa dobiega kresu. W autobusie śpiewy, modlitwa, wspomnienia. Zadowolenie na twarzach wszystkich, mimo zmęczenia. Ta swoista „pielgrzymka” wspaniale została zorganizowana przez ks. Kazimierza Kopacza. Uczestnicy mówią zgodnym chórem „Bóg zapłać” i – czekamy na następne wyjazdy. Dziękujemy. □

Tekst i zdjęcia Tadeusz Chrastek

Msza św. w intencji Ojczyzny i prezydenta RP

6 sierpnia, w dniu zaprzysiężenia w Warszawie Andrzeja Dudy na prezydenta RP, w Paryżu, w kościele polskim Wniebowzięcia NMP została odprawiona w jego intencji specjalna Eucharystia.

Jest sprawą niestety istotną, żeby służbie nowego Prezydenta dla dobra naszej Ojczyzny towarzyszyła także modlitwa Polaków przebywających poza Krajem. To dlatego na Eucharystię w intencji, którą, jak zwykle zamówili przedstawi-

cieli polonijnych stowarzyszeń patriotycznych, przyszło tak wielu rodaków. Nie zabrakło też przedstawicielki Ambasady.

Mszy św. przewodniczył i okolicznościowe kazanie wygłosił, ks. prał. Krystian Gawron, wicerektor Polskiej Misji Katolickiej, w asyście m.in. ks. proboszcza dra Wacława Szuberta i ks. wikariusza Marcina Mazura.

Warto przy okazji wspomnieć, iż prezydent Duda w swym inauguracyjnym wystąpieniu przed Zgromadzeniem Narodowym, mówił dużo o roli Polonii i potrzebie troski państwa i prezydenta RP o losy Polaków, którzy znaleźli się na obczyźnie.

Mszę świętą, w intencji prezydenta RP w kościele polskim w Paryżu zakończyło odśpiewanie hymnu „Boże coś Polskę”.

64. „miesięcznica” i „smoleńska” Msza św.

Stanisław Aloszko

10 sierpnia w kościele „polskim” pw. WNMP w Paryżu odbyła się kolejna Msza św. w intencji poległych w katastrofie pod Smoleńskiem, w drodze do Katynia. Zginęło wówczas 96 osób, łącznie z Prezydentem RP śp. Lechem Kaczyńskim.

Wyjaśnianie tajemnicy katastrofy ciągle trwa, a z uptywającym czasem pytań przybywa...

Wydarzenia z ranka 10 kwietnia 2010 r. pod Smoleńskiem do dzisiaj są żywo pamiętane przez Polaków, w tym także członków paryskiego Stowarzyszenia Obrońców Krzyża, które co miesiąc poprzez uczestnictwo w Mszy św. w polskim kościele przy rue Saint Honoré inicjuje modlitewne spotkania ku pamięci tragicznie zmarłych pasażerów „Tupolewa”.

Tak było i w sierpniu tego roku, w 64-tą „miesięcznicę” katastrofy. Pomimo pełni okresu wakacyjnego Eucharystia zgromadziła o godz. 18.30 paryskie środowisko patriotyczne. Na stopniach ołtarza została ustawiona, jak zawsze, specjalna dekoracja, w tym portrety pary prezydenckiej i pozostałych ofiar tragedii, polska flaga, biało-czerwone bukiety kwiatów i zapalone zostały też znicze. Homilię wygłosił ks. Bogdan Łoś. W kazaniu podkreślił zaangażowanie środowiska patriotycznego, ze Stowarzyszeniem Obrońców Krzyża na czele, w pielęgnowanie pamięci o smoleńskiej katastrofie. W Mszy wzięli też udział członkowie Federacji Polonii Francuskiej (w tym niżej podpisany jej prezes Stanisław

Aloszko), a także członkowie Stowarzyszenia Polskich Kombatanów i Ich Rodzin z Kola Paryż, które wystawiło swój Poczec Sztandarowy. Wzruszającą modlitwę wiernych przygotowała i odczytała, jak zwykle zaangażowana patriotycznie, Danuta Nowakowska. Uroczystości zakończono odśpiewaniem pieśni „Boże, coś Polskę”. Kolejna Msza św. w intencji ofiar Smoleńska została zapowiedziana w „kościelnie polskim” na 10 września. □

Związek Bractw Różańcowych we Francji - Union des Fraternités du Rosaire en France

Zaproszenie

17 września 2015 r. (czwartek) w Dadizele (Belgia)

W imieniu Księdza Dyrektora Ryszarda Kaczora i Zarządu Bractw Różańcowych we Francji oraz Związku Polek, Mężów Katolickich i Katechetów serdecznie zapraszamy na uroczystą Pielgrzymkę:

Program: Msza Święta o godzinie 10³⁰. Przerwa obiadowa. Nabożeństwo Różańcowe o godz. 15⁰⁰.

Przybądźmy licznie, aby z Maryją rozpocząć nowy rok pracy. Zapisy zgłaszać u Prezesek poszczególnych Kół Różańcowych. □

Z poważaniem

Stanisława Napora - Sekretarka Związku

**Zaprasza na week-endy
i wakacje**

Polski ośrodek wakacyjny
położony na Opalowym Wybrzeżu obok Le Touquet Paris Plage

Atakcyjne ceny, zniżki dla młodzieży,
dzieci do lat 3 za darmo!

Rezerwacja :

Stella Maris - 376 chemin Baillarquet - 62780 Stella-Plage
Tel. 03 21 94 73 65 - Fax : 03 21 94 63 55
contact@stellamaris-vacances.com - www.stellamaris-vacances.com

PSYCHOLOG-TERAPEUTA:

TEL. 01 45 88 58 60

udziela pomocy w przypadku:
problemów życiowych, depresji,
ciężkich chorób, żałoby...

Poradnictwo legalne

Luxsus - PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW DO

POLSKI - OLSZYNA, WROCŁAW, KATOWICE, KRAKÓW,
RZESZÓW. **TEL.: 06 62 75 50 06;**

01 42 38 63 20; (00 48 12) 284 12 50!

**TRANSPORT -
AUTOLAWETA**

NA TERENIE CAŁEJ RANCJI.

- PRZEPROWADZKI,

- WYWÓZ GRUZY

Tel. 06 30 40 49 49 (Jarek)

**- NAPRAWA KOMPUTERÓW,
INSTALOWANIE PROGRAMÓW,
WYMIANA PODZESPOŁÓW.**

T. 06 98 42 59 75

PORADNIA PSYCHOLOGICZNA

przy Parafii polskiej w Paryżu XVI
- 18, rue Claude Lorain

**przyjmuje, bezpłatnie,
w niedziele o godz. 1700.**

Pour immortaliser dans un film vos moments les plus précieux...

Mariage,
Baptême,
Communión,
Profession de foi.

Réalisé par un
Professionnel

Save the date

Faire-part Vidéo

Suivi de Grossesse
Jusqu'à la naissance
de votre enfant

La Réalisation du film
de votre événement

Réalisation - Prises de vue - Machinerie de cinéma (Steadicam, grue) - Montage

www.kocsvideomariage.com

kocs.video@gmail.com

Tel : 06 13 81 08 06

CENTRUM STOMATOLOGICZNE PRONY

91, rue de Prony 75017 PARIS
Linia metra nr 3 stacja Pereire
RER C. stacja Pereire-Levallois

Akceptujemy CMU, AME.
Stawki wg. cennika Sécurité Sociale.
Stosujemy zasadę Tiers payant
(karta vitale).

☎ **01.44.29.79.89**
✉ info@cmdprony.fr

Współpracujemy z większością mutuelles.
Konsultacje : od Pn - do Pt - 9h00 - 20h00

Mówimy po polsku

SPECJALISTA - GINEKOLOG - POŁOŻNIK

Dr J. Tomikowski

4 bis, rue de Lyon, 75012 Paris, m°: Gare de Lyon; bus: 57, 20, 63, 65
tel. 01 40 34 13 18; 06 80 01 94 06;

e-mail: dr.jerzytomikowski@orange.fr

- ECHOGRAFIJA /USG/ PŁODOWE 1-SZY, 2-GI, 3-CI TRYMESTR CIĄŻY
- DIAGNOSTYKA PRENATALNA; - USG MACICY, JAJNIKÓW, JAJOWODÓW;
- BEZPŁODNOŚĆ; - PROWADZENIE CIĄŻY; - PROBLEMY OKRESU PRZEKWITANIA;
- KOLPOSCOPIA, WYKRYWANIE I PROFILAKTYKA NOWOTWORÓW DRÓG RODNYCH

TŁUMACZENIA - KONSULTACJE PRAWNE

**S. Bocianowski - dr Prawa Międzynarodowego
SPECJALISTA PRAWA POLSKIEGO
Ekspert Sądowy - Tłumacz Przysięgły**

105 bis, Bd de Grenelle, 75015 Paryż

Tel/fax : 01 43 06 00 70, 06 17 98 60 20, e-mail: bocianowski@sfr.fr

Sprawy małżeńskie, administracyjne, emerytalne,
spadkowe, nieruchomości itp. w Polsce i we Francji.

**USŁUGI
TRANSPORTOWE**

- WYWÓZ GRUZY
- TRANSPORT MATERIAŁÓW
- PRZEPROWADZKI

KONTAKT:

06 25 42 75 12

E-MAIL:

ksochacki@ymail.com

GŁOS

KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

UWAGA! Drobne ogłoszenia w G.K.: 1 €/słowo; przy powtórzeniach - od trzeciego razu - 0,7 €/słowo; ogłoszenia ekspresowe - we Wkładce G.K.: 6 € („szukam pracy” - 4 €); przy powtórzeniach - 50% ceny; - „usługi” - do 10 słów: - 8 € (powtórzenia 5 €), do 20 słów - 12 € (powtórzenia 8 €). Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie internetowej G.K. (www.glos-katolicki.eu) - dopłata wynosi -1 € na tydzień („usługi” - 2 €)! Reklamy (ceny w zależności od ilości powtórzeń i wielkości) - inf. i cennik w redakcji GK - 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris - II piętro: w godz. 9-12h30 i 15-18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: vkat@club-internet.fr

Niedroga francusko-polska firma pogrzebowa

POMPES FUNEBRES POLONIA ASSISTANCE INTERNATIONALE
 przewożenie ciała do Polski • pogrzeby na terenie całej Francji 24/24
Koszty trumny (lub urny) i transport do Polski od 2200 € TTC

Tel. 02 31 85 23 66 – mówimy po polsku
 (tłumaczenie i załatwianie formalności w urzędach)

Tel. 02 31 78 25 93 – mówimy po francusku

Fax 02 31 34 98 93 | e-mail: josefa.bazincourt@gmx.fr

120908

Grupy rodzinne Al-Anon
 Nadzieja dla krewnych i przyjaciół alkoholików

AL-ANON – GRUPA „ŚWIATEŁKO”

jest wspólnotą kobiet i mężczyzn, na życie których wpływa picie alkoholu członka rodziny lub bliskiej osoby.

Krewni oraz przyjaciele mogą wiele uczynić, aby pomóc zarówno sobie, jak i osobie mającej problem z alkoholem. Jeśli masz kochaną osobę, której picie powoduje poważne problemy, będziesz serdecznie witany na naszych spotkaniach. Nie mamy powiązań z żadnym wyznaniem wiary, nie mamy żadnych zobowiązań prawnych, składek ani wpisowego. Dzielimy się wzajemnie naszym doświadczeniem, siłą i nadzieją. Twój postępek może się dokonać według twojego własnego sposobu i tobie właściwego tempa. My tylko zachęcamy, abys wziął udział w naszej wspólnej sprawie.

Spotkania odbywają się **W KAŻDY CZWARTEK o godz. 20⁰⁰**
 w salce obok kościoła polskiego św. Genowefy 18 rue Claude Lorrain, 75016 Paris (M° Exelmans) **ANONIMOWOŚĆ JEST PODSTAWOWĄ ZASADĄ AL-ANON**

Bilety autokarowe i samolotowe

Janosik. SINDBAD

Paryż: 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.

Wyjazdy 7 razy w tygodniu.

Z Paryża (12⁴⁵), Reims (14⁴⁵), Metz (17⁰⁰)

do: Polski Południowej i Centralnej;

16⁰⁰ - z Paryża do innych miejscowości, w sumie 145 miast.

Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski

Grupy rodzinne Al-Anon
 Nadzieja dla krewnych i przyjaciół alkoholików

Anonimowość jest podstawową zasadą Al-Anon. Czekamy na Ciebie!
Tel: 06 26 45 56 46

Al-Anon jest wspólnotą kobiet i mężczyzn, na życie których wpływa picie alkoholu członka rodziny lub bliskiej osoby. Krewni oraz przyjaciele mogą wiele uczynić, aby pomóc zarówno sobie jak i osobie mającej problem z alkoholem. **Spotkania odbywają się w każdy wtorek o godzinie 20** (w salce obok kościoła polskiego NMP w Paryżu – metro: Concorde)

Grupa Alateen spotyka się w drugi i ostatni wtorek każdego miesiąca o **godz. 20**

120908

TRANSPORT:

- wywóz gruzu, - dowóz materiałów, - przeprowadzki.
Tel. 06 98 58 86 36

1225402

ZAPISY DO POLSKIEJ SZKOŁY „QUO VADIS” W PARYŻU XVII

Polska Szkoła „QUO VADIS”, istniejąca od 10 lat przy Parafii Miłosierdzia Bożego w 17 dzielnicy Paryża (20, rue Legendre - Domu Kombatanta), prowadzi zapisy dzieci na zajęcia w środy i w soboty (poranne, popołudniowe lub całodzienne) w roku szkolnym 2015/2016.

Przyjmujemy dzieci do zerówek, klas 1-6, grup przedszkolnych (od 4 roku życia) i młodzieżowych. Proponujemy też lekcje dla dzieci słabo mówiących po polsku.

Informacje i zapisy: T. 06 25 74 75 57.

A.F.P.C. - Association Franco-Polonaise de Chelles (Loi 1901 - N° W771012344)

Szkoła Polska w Chelles

proponuje naukę języka polskiego w roku szkolnym 2015/2016 - Dla dzieci w wieku od 7 do 13 lat.

Adres: Espace Jean Moulin - place Jean Moulin, 77500 Chelles. Kontakt: tel. 07 83 93 87 08; e-mail: afpcassociation@gmail.com

POLVOD**TYLKO POLSKIE FILMY**

Legalnie i bezpłatnie na **www.polvod.pl**

GŁOS
KATOLICKI
 VOIX CATHOLIQUE

Tygodnik polski za granicą
 (Hebdomadaire de l'emigration polonaise)

N° 31 (2601): 13. 9. 2015

Commission paritaire N°: 0520 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France) – tél. 01 55 35 32 32
 Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkat@club-internet.fr, vkat@sfr.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. inf. Stanisław Jeż – Recteur MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół.

Druk (Imprimerie): INDICA – 2, rue du 19 mars 1962 – 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonement): 1 rok (1 an) – 56,60 €; pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression): 2.9.2015

Inf. o prenumeracie na str. 22

121066

TRWAM PROGRAM

14 - 20 września 2015

PONIEDZIAŁEK 14 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Wieś to też Polska 9²⁵ Słowo Życia 9³⁰ Vatican Magazine 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedok. 11²⁵ Śladami historii 11³⁰ Góra Świętej Anny 11⁵⁵ Retrospekcja 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Sól ziemi 13¹⁵ Św. na każdy dzień 13²⁰ Koncert życzeń 14¹⁰ Głos serca - serial 15³⁰ Góra krzyży - reportaż 15⁴⁵ Słowo Życia 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Sanktuarium polskie 16³⁰ Tydzień z Ziemi Św. 16⁵⁰ Świadkowie - reportaż 17²⁰ Św. na każdy dzień 17²⁵ Kartka z kalendarza 17³⁰ Spotkanie Rodziny RM 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Śladami historii 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje

WTOREK 15 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Program publicystyczny 8³⁵ Słowo Życia 8⁴⁰ Świadkowie - reportaż 9⁰⁵ Św. na każdy dzień 9¹⁰ Piloci - dokument 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Jak My to widzimy 10⁴⁵ Tydzień z Ziemi Św. 11⁰⁵ Mocni w wierze 11³⁵ Śladami historii 11⁴⁰ Syria - reportaż 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Sanktuarium MB Pocieszenia Leżajsk 14⁴⁰ Dokument 15¹⁰ Kościół w potrzebie 15³⁵ Dokument 15⁴⁵ Św. na każdy dzień 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Aktualności WSKSiM 16¹⁵ Syria - reportaż 16³⁰ Przyroda i ludzie 17⁰⁰ Patologia transformacji 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Śladami historii 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje

ŚRODA 16 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Program publicystyczny 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Przyroda i ludzie 9³⁰ Aktualno-

ści WSKSiM 9³⁵ Sanktuarium polskie 10⁰⁰ Audiencja Generalna 11¹⁰ Święto młodego wolontariatu 11³⁰ Śladami historii 11³⁵ Dokument 11⁵⁰ Św. na każdy dzień 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dokument(2) 14⁰⁰ Koncert 15⁴⁵ Św. na każdy dzień 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Na zdrowie 16³⁰ Przyroda i ludzie 17⁰⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Śladami historii 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje

CZWARTEK 17 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Program publicystyczny 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Przyroda i ludzie 9³⁰ Na zdrowie 9⁵⁰ Św. na każdy dzień 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedok. 11²⁵ Śladami historii 11³⁰ Dokument 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Reportaż 13¹⁵ Św. na każdy dzień 13²⁰ Reportaż 14⁰⁰ Polska - dokument 15³⁰ Reportaż 15⁴⁵ Słowo Życia 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Rozrywka 16³⁵ Naprotechnologia 17⁰⁰ Film 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Przegląd Niedzieli 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Śladami historii 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje

PIĄTEK 18 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Program publicystyczny 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9¹⁰ Rozrywka 9³⁵ Św. na każdy dzień 9⁴⁵ Duc in altum 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedok. 11²⁵ Śladami historii 11³⁰ Reportaż 11⁵⁵ Św. na każdy dzień 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Ustyszcie nas - film 13⁵⁰ Św. na każdy dzień 13⁵⁵ Dokument 15⁰⁰

Koronka do Bożego Miłosierdzia 15²⁰ Mocni w wierze 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Siódmy sakrament 16³⁵ Dokument 17⁰⁰ Na tropie 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Westerplatte Młodych 18⁵⁵ Przegląd Niedzieli 19⁰⁰ Warto zauważyć 19³⁰ Dla dzieci 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje

SOBOTA 19 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Westerplatte Młodych 8⁵⁵ Słowo Życia 9⁰⁰ Dokument 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Felieton 10²⁵ Św. na każdy dzień 10³⁵ Program publicystyczny 11⁰⁰ Dla dzieci 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Warto zauważyć 12⁵⁰ Na tropie 13²⁰ Siódmy sakrament 13⁴⁵ Słowo Życia 13⁵⁰ Św. na każdy dzień 14⁰⁰ Film 14⁵⁰ Dokument 15³⁰ Powrót do Domu Ojca 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Reportaż 17⁰⁰ Z PE 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Przegląd Niedzieli 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Przegląd Źródła 20⁵⁵ Dokument 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje

NIEDZIELA 20 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Słowo Życia 8⁰⁵ Program publicystyczny 8³⁰ Z PE 9⁰⁰ Dla dzieci 9¹⁵ Przegląd Źródła 9²⁰ Przegląd Niedzieli 9²⁵ Św. na każdy dzień 9³⁰ Film 11⁰⁰ Odpust ku czci Podwyższenia Krzyża Św. 12³⁰ Wieś to też Polska 13³⁰ Koncert życzeń 14³⁰ Dokument 14⁵⁰ Św. na każdy dzień 15⁰⁰ Podróż Ojca Św. na Kubę 17⁰⁰ Dokument 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Retrospekcja 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Dokument 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje. □

TV Trwam: ul. Św. Józefa 23/35; 87-100 Toruń

ZAPRENUMERUJ „GŁOS KATOLICKI”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Imię i nazwisko: _____ Rok (56,60€) Pół roku (30,30€) Miesiąc (5€)Adres: _____ Przyjaciele „Głosu...” (69,60€) PDF/e-mail (49,90€)Telefon: _____ Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata i wygraj 2 dodatkowe darmowe miesiące abonamentu!Czeki prosimy wystawiać na:
Głos Katolicki - Voix Catholique
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris - Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejnka - rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles - CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Głos Katolicki - Commerzbank Hannover - BLZ 250 400 66 - konto n°791177900

UBEZPIECZENIA PO POLSKU Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

TVP
POLONIA

PROGRAM TV

14 - 20 września 2015

PONIEDZIAŁEK 14 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Polonia w Komie 11⁰⁵ Tańczący z naturą - dokument 11³⁵ Kulturalni PL - magazyn 12³⁰ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia - serial 13²⁵ Ranczo - serial 14²⁵ Teatr Telewizji - Śluby Panieńskie 16¹⁵ Lato Zet i Dwójki 2015 - koncert 16⁵⁵ Rezydencja - telenowela 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówa 17⁵⁵ Sztuka życia - magazyn 18²⁵ Nasza armia.pl 18⁵⁵ Barwy szczęścia - serial 19²⁵ Regiony z Historią - dokument 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁵ Łamigłówa 20⁵⁰ Nad rozlewiskiem - serial 21⁵⁰ Polonia w Komie 22⁰⁵ Polonia 24 22³⁵ Halo Polonia - magazyn 23⁴⁰ Tomasz Lis na żywo 0⁴⁵ Rezydencja - telenowela 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Magiczne drzewo - serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WTOREK 15 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Polonia w Komie 11⁰⁵ Polonia 24 11³⁵ Halo Polonia - magazyn 12³⁰ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia - serial 13²⁵ Wiedźmy - serial 14²⁰ Astronarium - magazyn 14⁵⁰ Felieton 15⁰⁵ Wielki Test o Wojsku Polskim 16⁵⁵ Rezydencja - telenowela 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówa 17⁵⁵ Nożem i widelcem - magazyn 18⁰⁰ Alchemia zdrowia i urody - magazyn 18²⁰ Reporter Polski - magazyn 18⁵⁵ Barwy szczęścia - serial 19²⁵ Informacje kulturalne 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁰ Łamigłówa 20⁵⁰ Ojciec Mateusz - serial 21⁵⁰ Polonia w Komie 22⁰⁵ Polonia 24 22³⁵ Halo Polonia - magazyn 23⁴⁰ Liczył się tylko honor - dokument 0⁴⁵ Rezydencja - telenowela 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Rodzina Leśniewskich - serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

ŚRODA 16 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Polonia w Komie 11⁰⁵ Polonia 24 11³⁵ Halo Polonia - magazyn 12³⁰ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia - serial 13²⁵ Nad rozlewiskiem - serial 14²⁵ Liczył

się tylko honor - dokument 15³⁰ Jak to działa - magazyn 16⁰⁰ Opole 2015 na bis - koncert 16⁵⁵ Rezydencja - telenowela 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówa 17⁵⁵ Okrasa łamie przepisy - magazyn 18²⁵ Studio Wschód 18⁵⁵ Barwy szczęścia - serial 19²⁵ Wilnoteka - magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁴⁵ Łamigłówa 20⁵⁰ Egzamin z życia - serial 21⁵⁰ Polonia w Komie 22⁰⁵ Polonia 24 22³⁵ Halo Polonia - magazyn 23⁴⁰ Werka - dokument 0⁴⁵ Rezydencja - telenowela 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Ucieczka - serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

CZWARTEK 17 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Polonia w Komie 11⁰⁵ Polonia 24 11³⁵ Halo Polonia - magazyn 12³⁰ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia - serial 13²⁵ M jak miłość - serial 14²⁰ Egzamin z życia - serial 15¹⁵ Wilnoteka - magazyn 15³⁵ Werka - dokument 16³⁵ Ex Libris - magazyn 16⁵⁵ Rezydencja - telenowela 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁴⁵ Łamigłówa 17⁵⁵ Maktowicz w podróży - magazyn 18²⁵ Sprawiedliwi wśród Nas - dokument 18⁵⁵ Barwy szczęścia - serial 19²⁵ Informacje kulturalne 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁴⁵ Łamigłówa 20⁵⁵ Uwiktani - serial 21⁵⁰ Polonia w Komie 22⁰⁵ Polonia 24 22³⁵ Halo Polonia - magazyn 23⁴⁰ Pitbull - serial 0³⁰ Pomniki historii 0⁴⁵ Rezydencja - telenowela 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Gwiazdny Pirat - serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PIĄTEK 18 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Polonia w Komie 11⁰⁵ Polonia 24 11³⁵ Halo Polonia - magazyn 12³⁰ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Na sygnale - serial 13²⁵ M jak miłość - serial 14²⁵ Uwiktani - serial 15²⁰ 21 Festiwal Kultury Kresowej Mrągowo 2015 16²⁰ Kocham Kino - magazyn 16⁵⁵ Załoga Eko - magazyn 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówa 17⁵⁵ Podróż życia - teleturniej 18²⁵ Reduta PWPW

- dokument 18⁵⁵ Na sygnale - serial 19²⁵ Cafe Historia 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁵ Łamigłówa 20⁵⁰ Na dobre i na złe - serial 21⁵⁰ Polonia w Komie 22⁰⁵ Polonia 24 22³⁵ Halo Polonia - magazyn 23⁴⁰ Jeszcze nie wieczór - film 1²⁰ Mordziaki - serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

SOBOTA 19 WRZEŚNIA

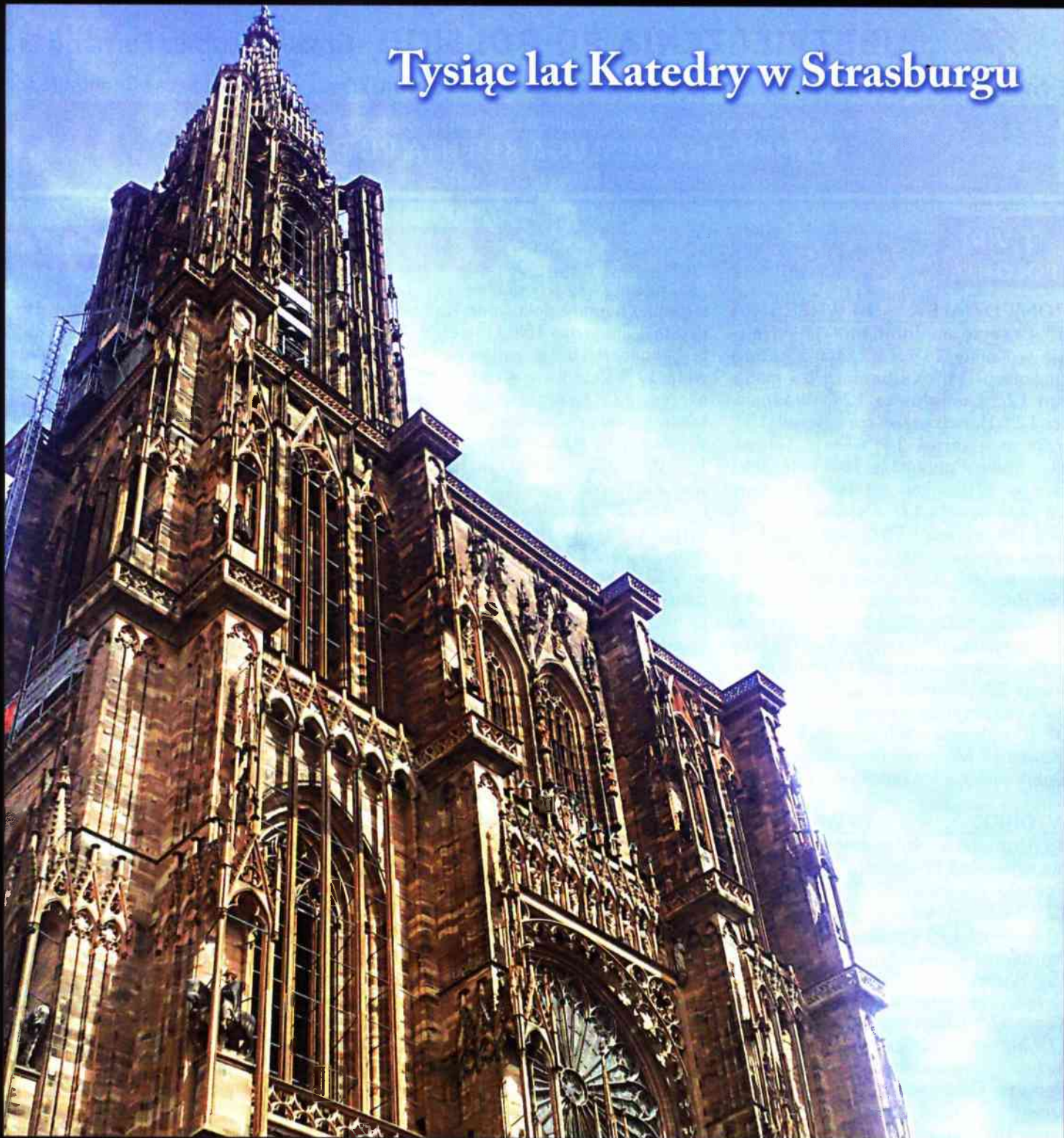
8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11²⁰ Polonia 24 11⁵⁰ Halo Polonia - magazyn 12⁴⁰ Łamigłówa 12⁵⁰ Pamiętaj o mnie - koncert życzeń 13¹⁰ Ojciec Mateusz - serial 14⁰⁰ Na dobre i na złe - serial 15⁰⁰ Niebieskie kwiaty - film 16⁰⁰ Kulturalni PL - magazyn 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17²⁵ Łamigłówa 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość - serial 18⁵⁰ 150 lat Katowic 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁰ Pogoda 20⁴⁵ Wiedźmy - serial 21⁴⁰ Pamiętaj o mnie - koncert życzeń 22¹⁵ 40 Festiwal Filmowy w Gdyni 0³⁰ Skarby prowincji - reportaż 0⁴⁵ Łamigłówa 0⁵⁰ M jak miłość - serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 20 WRZEŚNIA

7³⁰ Opole 2015 na bis - koncert 8²⁵ Łamigłówa 8³⁵ Astronarium - magazyn 9⁰⁵ Załoga Eko - magazyn 9³⁵ Ziarno - magazyn 10⁰⁵ Syzyfowe prace - serial 11¹⁰ Pamiętaj o mnie - koncert życzeń 11³⁰ Las Story - reportaż 11⁵⁰ Między ziemią a niebem - magazyn 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁰ Między ziemią a niebem - magazyn 12⁴⁰ Pod Tatrami - reportaż 12⁵⁰ Czekamy na Świątowe Dni Młodzieży 13⁰⁰ Msza Św. - Bazylika NMP w Krakowie 14⁴⁰ 150 lat Katowic 15⁵⁰ Okrasa łamie przepisy - magazyn 16²⁰ Podróż życia - teleturniej 16⁵⁵ Tańczący z naturą - dokument 17²⁵ Łamigłówa 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość - serial 18⁵⁰ Racja stanu 19²⁵ Widowisko 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁰ Pogoda 20⁴⁵ Ranczo - serial 21⁴⁰ Teatr Telewizji - Dziady 23³⁰ M jak miłość - serial 0²⁰ Łamigłówa 0²⁵ Spotkanie Papieża Franciszka z młodzieżą 1³⁰ Pod Tatrami - reportaż 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości. □

Tysiąc lat Katedry w Strasburgu

G.S. Distribution

Polska internetowa hurtownia materiałów elektrycznych we Francji

web: www.gsd-elec.fr

tel. 06 40 72 66 41; e-mail: contact@gsd-elec.fr

szybka realizacja zamówień: do 24h; dostawa gratis od 250€
lub odbiór osobisty z magazynów w Pantin (93) lub w Méru (60)

zniżki aż do - 60%

Disjoncteur
Prix TTC 8,04€

Ampoule B2
Prix TTC 0,90€

Prise 2P+Tb
Prix TTC 2,48€